SHIHAR KI DRAMA

da

U DONBOK T. LALOO

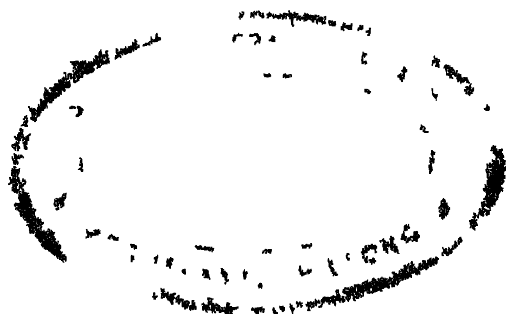
1985

Mrs. S.S. KHARSAMAI
LUMMAWBAH
SHILLONG—793005

SHIHAR
KI
DRAMA

da

U DONBOK T. LALOO

1985

Mrs. S S. KHARSAMAI
LUMMAWBAH
SHILLONG—793005

1st Edition 1982 1000 Copies

2nd Edition 1985 2000 Copies

Saurgia Printers, Mawkhar Shillong.

SHIKYNTIEN

Haba nga la ïoh jingtip na ka Sorkar Meghalaya (Office of the Director of Public Instruction, Shillong) katkum ka shithi jong ka kaba NO EC/GR/28/81/1506-24 Dated 14-4-1982, ba nga dei ban shon lang ha kawei ka kot ïa ki ai tylli ki Drama jong nga, kata "Wad ïa ka Daw" bad "Ka jingstad U Basan Nongkseh", nga la sngew dum jingmut kumno ngan jer kyrteng ïa kata ka kot. Hynrei kumno re kumno ha kawei ka sngi, hapdeng ka jingiapur khana ïa kane katai, nga la pynpaw ha U Rangbah B. Chedrack Jyrwa ïa kata ka jingshitom jingmut jong nga. Hangta hangta hi la kumba bthah mano re u ong kynsan bad tyrwa ha nga ba ngan jer noh da "Shihar ki Sawangka", kumta nga la ïoh lad ban jer ïa kane ka kot da "Shihar ki Drama." Khublei shibun Rangbah B. Chedrack Jyrwa.

Ïa kane ki artylli ki drama, nga la thoh ha ka snem 1980 mynba u Rangbah H. W. Sten u dang long u President ka Khasi Authors' Society, bad ïa kawei na ki, kata 'Ka jingstad U Basan Nongkseh' nga la pyni ha utei u Rangbah bad nga la ioh jingmyntoi shibun lyngba ka jingai jingmut bad pyni buit lem jong u. Khublei shibun Rangbah H.W. Sten.

Nga pynpaw ïa ka jingsngew nguh ïa u Batshai Kharsamai uba la pyndro lem ïa ki dur bad ïa ka Sorkar Meghalaya kaba la ïarap pisa baishon katto katne bad nga pdiang sngewbha ruh ïa kano kano ka jingai jingmut lem kaba ma phi ki Nongpule phin tyrwa ha nga khnang ba ngan lah ban kham janai ha kaba thoh Drama.

Khublei shibun.

Lummawbah,
Raid Sawkur Nongkseh.
11 tarik U Jymmang, 1982.

Donbok T. Laloo

WAD ÏA KA DAW

Ka khet ka bishna jong ki syiem Khasi dei ka roi bha man bha, ka pahuh pahai bad ka jingsuk ïa u khun u hajar, ka bor ka iktiar jong kata ka khet dei ka Dorbar Hima, hynrei a dur lanot, tiap wan ïuh kjat u phareng ha ki lum Khasi bad doi-ly-doi kum ka Labadur, la sdien khongpong ka rukom pyrkhat jong u longshwa manshwa. Ka khet syiem ka kylla long pynban ka jot ka pra, ka kyrduh ka lanot bad ka shipa jong ki khun ki hajar, ka bor ka iktiar jong ka Dorbar Hima ki kylla long tang ki tyngshop khlem jingim bad u syiem u kmie u kylla long pynban u syiem u patsha. Dei thik ha ka por jong kine ki jingkylla ba khyllah jait ba ïa ka khet jong ka hima Shyllong la ïa knieh hapdeng jong u Sing Manik na Mawlieh bad u Hajar na Myllem. Kï aw peit jyllud tmain u khla Kharlieh thik kumba peit u Thlen Khariong ba kine ki juk ba mynta. Ki Mylliem ki leit ban pom ïa ki Nongkynrih ..... Ki Nongkynrih ruh ki wad kput ïa ki Mylliem. Ki khlawait jong ki Mylliem dei u Shai bad u Jylliew, katba ki khlawait jong ki Nongkynrih pat dei u Thulaisek jait Mylliem na ka raid Nongkynrih, u Jatmum na ka raid Lynshing, bad u Raimon kynjri na ka raid Mawshai. U Kobin Khongsit uba na ka raid Wahkhen u poi shongkha ha Mylliem bad u nang bteng ïa ka jingïaleh, kumjuh ruh, u Kuh Khongwir uba na ka raid Mawlieh u ïashah ïa ki Nongkynrih, shiban ba u poikha ha Nongkynrih, shiban pat ba ym don lad shuh lait tang da kata bi ka lynti. Kane ka jingïaleh ka la bsiat ding sha Sadew ruh, hynrei la shu lait thaw ban nang heh ka thma.

Ha katei ka jingïaleh ki nongjop dei ki Kharlieh, namar la PHIAH ARLIANG WAK ÏA KA HIMA SHYLLONG.

Ïa kane ka Drama la thoh ha ki saw bynta bad la pyni, tang ïa ki katto katne ki jingjia bakham kongsan. La sdang ïa ka Drama na Krot, ka bri barep u Bhih na Sadew kaba don ha ka raid Nongkynrih. Ka bynta ba ar la pyni ha lad lynti bah kaba don hapoh ka raid Mylliem. Ka bynta kaba lai la pyni ïa ka phyllaw ïing u Kuh Khongwir kaba don ha Mawlieh bad ha ka bynta kaba saw pat la pyni ia ka khlaw mawlong mawteh kaba don ha Mawshun.

KI NONG ÏA SHIM BYNTA

U KUH KHONGWIR — U nong synran jong u Singmanik, u dei na ka raid Mawlieh, hynrei u poi shongkha ha Nongkynrih. (*45 snem*)

U THULAISEK jait MYLLIEM— U Khlawait ka raid Nongkynrih (*30 snem*)

U JATMUM— (*Kynnoh Jat-Mum*) U Khlawait na ka raid Lynshing (*50 snem*)

U RAIMON KYNJRI— U Khlawait na ka raid Mawshai (*45 snem*)

U PALIEH— U Nongkhan na ka raid Mawlieh (*70 snem*)

U TOI— U Samla na ka raid Nongkynrih (*20 snem*)

U NIRIT— U Nongmawlieh (*40 snem*)

U KOBIN jait KHONGSIT— U Khlawait ki Nong Wahkhen, u poi shongkha ha ka raid Mylliem (*45 snem*)

U BHIH SADEW— U Nongrep uba na Sadew, u ju rep ha Krot, raid Nongkynrih (*35 snem*)

LYNGDOH— U Lyngdoh ka raid Mylliem (*76 snem*)

BAKHRAW I BAD II— Kiba khraw ka raid Mylliem (*66 snem*) (*60 snem*)

LIAW— U Nongïapom ki Mylliem, u nongbud jong u Shai bad u Jylliew (*30 snem*)

MON— U Samla ka raid Mylliem (*30 snem*)

NAH— U Samla ka raid Mylliem (*30 snem*)

U JYLLIEW bad U SHAI— Ki khlawait ka raid Mylliem (40 snem) (39 snem)

KI NONGBUD bad KHLAWAIT I-II— Katto katne ngut ki nongbud jong u Shai u Jylliew bad u Nah, na ka raid Mylliem.

ACT—I

(Scence—I)

(*Ha Krot raid Nongkynrih ka jaka rep u Bhih Sadew*)

BHIH – Phuit mrad mreng, hangtai im im peit peit kan ia po n beiñ khlem isynei, phuit phuit....Shu ong ba khlaiñ eh u Shai bad u Jylliew, byn nym dei na kito ki khla ka wait ar ngut, ngam ngeit ba u Mylliem un nud ban shur shaduh shane sha raid Nongkynrih......... Are, shano kumto ka wait prat, kumne hi, ynda kyrkieh ban leit, ka tiar ruh shu jah rngai....... mynne ka don hangne bad ka iarong. Are leh mrad shisha mo ...Oh kane.......Tang na ka daw ka jingiaknieh Syiem, iap ei u thap u dap Shish ka jinglynñiar kato ka briew ka sawa sah ha ki shkor jong nga. Ka bha ba ngan leit kloi ei sha la ïing.

(*Rung kynsan u Thulaisek*)

THULAISEK— Bhih, nga la ïoh jingtip ba nangne na Krot me la ïohi lut ïa kaba la jia baroh ïathuh ïa nga lym kumta ngan khrai bad khalah da ka stieh ïa ka khlieh jong me sha kharai eit.

(*Rung kynsan u Raimon bad u Jatmum*)

RAIMON – Thulaisek, sangeh, kumno men shu pom im im peit peit ïa u briew uba khlem kieng atiar ei ei.

BHIH— Thulaisek, ngam tieng, ïa ka waitlam jong me, hynrei da sngap ïa ka nia. Ki khlawait Mylliem, u

Shai bad u Jylliew, hooid nga da ïohi ïa u Shai bad u Jylliew ba ki pám pynïap ïa ki Nongkynrih hadien ba-ki ïa khang kdong-ïa ki kumba kdong khiat. Mynta ïa pyrkhat ma me, ngä ïa leit (*u mih noh*).

THULAISEK— A khun ka pohrati, ka ïa nud ban pam beiñ sa ïa ka kynthei khynnah........Ngan leit khang kdong ïa ki....

RAIMON— Thulaisek, ap shwa, wat marmi'en shong shit bieij hapdeng ka saw ka sian ïoh shu ngat ei ded-ly-ded.

JATMUM— Me dang pura bha ka bor Thulaisek, hynrei ka buit ka long ka ba kham donkam ha kum kane ka por jong ka saw ka sian. Balei, me tharai ba ka jingpait dohnud jong me ka kham khraw ban ïa ka jong ngi ?.......Me ïeng pyrkhat aiu bad la ki kti ha syngkai.

THULAISEK— Nga kubur ba ka jingpait dohnud jong phi kam duna na ka jong nga... Hynrei Hynrei, kan don ka jingïam briew kaba khraw mynta ka miet ha ka Raid Nongkynrih....Bapli....Baoli ..ki shu ïa ïap ei; Hynrei kumno kat ka jingheh jingkhlaiñ jong u Shai bad u Jylliew ki nud ban shu pom beiñ ïa ka kynthei khynnah.

JATMUM— Baroh ka la jia tang na ka daw ba ka raid Nongkynrih ka ïa kyrshan ïa u Singmanik ban long u syiem mih bteng ha ka Hima Shyllong.

RAIMON— Ngam ngeit, baroh shikatta ka raid Mylliem bad ka raid Nongkynrih ki long kawei napdeng ki raid kiba ju burom bha ïa ka nia ka ktien khamtam eh ïa ka Dorbar. Hato kata ka burom ka long khlem daw ?.......Em, don ka daw, bad kata ka dawbah dei ka Hok ka Riti kaba ngi la shah hikai pateng la pateng na ki ïongshwa jong ngi. Hynrei mano ba la khlong noh ïa ka na ka dohnud ka mynsiem jong ngi ? Hato ym dei naduh ba la wan ïuh kjat ki Kharlieh shibang duriaw ?....To da ïa khan bha....Nga hi nga ïohi ïa ka bor ïamia aiu re kaba don ha lyndet jong kane ka kam.

THULAISEK—Ai kan don kat kaba don ngam banse ban ieng bad ong....Ko waitlam jong nga phan wad ïa ka kput.......ïa uba sniew dei ban rat ·da kaba sniew.

RAIMON—Kam bha ban shu ïa kren pynlut por kumne, nga tharai ngi dei ban leit shem briew noh shwa sha shnong ban kit ia kitai ki met-ïap.......Ngin ai lad ïa ki kynthei ban ïa ïam briew, ngin shna ki kpep bad ngin thang pynkhuid ïa ki. Nangta kan bha ba ngin ïa pynkhuid shwa ïa ka tyrut ka sner shwa ba ngin leit ïaleh.

JATMUM—Ka dei kaba phi ong, hynrei shwa ba ngin ïa leh ngi la dei ban da pynkhreh bha, uba da khreh lypa um ju ïap biej. Hynrei bunsien u jop donburom. Lada phi ngeit ia nga, shwa ba ngin ïaleh, ngi dei ban da ïa pyrkhat lang bad u Kuh Khongwir namar dei tang ka buit jong u ka ban ïarap ïa ngi pyrshah ïa ka buit bad ka jingkhlaiñ jong u Shai bad u Jylew ka raid Myllicm.

RAIMON- Shisha nga sngew dei ïa ka jingong jong phi, u Kuh Khongwir nalor ba u long uba sian bad stad buit, u long ruh uba nang bha ban pynieng ïa ka nia ka jutang, ka kyrsan ka kyrbah jha ka 'Lei-khyrdop ka 'Lei-kharai. Nga ngeit ba un ym kyntait ïa ngi namar ba ngi don ha ka nongrim ka hok,

JATMUM—Don tang kawei ka jingeh ïïa u Kuh Khongwir ban ïarap ïangi namar u Singmanik syiem lehse un ym da sngew tynnad than ban sah marwei khamtam ha kum kine ki por ,ka jingiaknieh khet.

THULAISEK—Kam pher kata baroh, u stad, u bun buit, u nang bha ban pynbam nia, hynrei um dei uba khlaiñ katta katta, balei tang kyntait ma u ngin kynran dien noh ?...... ïa kynran ma phi, katne ki briew jong ka raid Nongkynrih jong ngi ki shah khrai beiñ la kumba pom pashor kait ban ai snïang......Em, lada phi phim wad ïa ka kput, nga....nga ngan wad marwei bad la kane ka waitlam. Hooid ka waitlam jong nga kam lah ap slem shuh ban ïoh pam ïa u Mylliem.... Khie ïa leit tang phi sha u Kuh Khongwir.

JATMUM—Sngap ïa ngi Thulaisek, wat kren shong shit, men ïa leit lang bad ngi, kane kam dei por ba ngin ïa pait ïa pra para mangi. Ka jingpait dohnud jong ngi kam duna na ka jong me.... Pynhiar ïa ki kti jong me na ka syngkai bad ïa ngin ïa leit lang, hynrei lada jia ba u Kuh Khongwir um wan ban ïarap ia ngi, ngi kubur bad me ba ngin ïaleh katba long.

THULAISEK—Lada kumta, to ngin ïa leit noh, Ka wa.tlam jong nga kam lah ap slem.

(KUT BYNTA I)

ACT—II

(Scence—II)

(Ka lad ha lynti bah Mylliem, u Thulaisek u ïeng ha lyndet u Dieng)

THULAISEK (*marwei*)—Ka la jan shai artad, shi balei ki ïa slem...sa kane ka lyer ruh kaba la pynthut bha.

(Rung u Jatmum)

JATMUM—Thulaisek, ei Thulaisek, u Raimon u la poi ?...

THULAISEK—Wan shane, ngam sngewthuh bha ba jur eh ka lyer........Phi ong kumno ?

JATMUM—U Raimon u la poi ne em ?

THULAISEK—Em, ngam pat ïohi ïa u, phi ïoh khubor aiu ?....

JATMUM—Mynta ka sngi shwa ban shai ka bneng kin thom ïa ka raid jong ngi.

THULAISEK—Nga la shu antad ban ïoh ka khubor kaba sniew tang na ka jingjlaw palat jong ki ksew bad ka jingud ka lyer....Hynrei kumno ngin ïaleh tang lai ngut pyrshah ïa ki khlawait jong ki Mylliem ?

JATMUM—Wat pynbun jingpyrkhat Kumba ngi la pyn-beit lypa ngin leh thik kumta. Mynta khie her bak bak sha Nongkynrih....Tied ka bom ka Nakra Kyrha ïa ka shnong ka thaw ba ki dei ban ïa phet rieh baroh sha ki krem ki kroh shwa ban kynih u syiar 3 sien.

THULAISEK—Hooid ngan leit, hynrei nga don ka jing-sah nud ïa u Raimon, balei ba u slem ka leit syntiat katta katta.

JATMUM—Wat khuslai ngan leit wad ma nga ïa u.

THULAISEK—Nga la leit kata.

JATMUM—Da kynmaw ban ong ïa ki paidbah ba kin kiar na ki krem ki kroh kiba don ha pyrshah Demkhlieng. Nangta sa ap lang ïa ngi ha Pambriew, khnang ba ngin ïa ai reng ha kito ki khim synrang....khie leit kloi

(Thulaisek u mih noh)

JATMUM (*Marwei*)—Kaba phylla ka rukom jïaw jong ki ksew bad ka jingkhie lyer mynta ka miet, tip ka ma-niang ka pyni dak aiu ?....Are nga sngew kumba u syiar u la kynih ar sien Balei u Raimon u jah sah ?.... Are ka syrngiew aiu katai ? .. shuh ngan da rieh shwa oh imat dei u Raimon.

RAIMON (*nabar*) — Thulaisek .Thulaisek . Jatmum...... Jatmum

JATMUM—Shane....Balei me slem....Ka khubor aiu me ioh ?

RAIMON (*rung*)—Mynta ka sngi kin wan ban pom bad thang ïa ka shnong jong ngi....nga ïohsngew na ka sur jong u Shai hi mynba u dang shat dang kheiñ ha la ïing....U Thulaisek pat shano udo n ? ..

JATMUM—Nga la phah ïa u sha shnong ban phah rieh noh ïa ki briew bad un sa ap ïa ngi ha Pambriew,

RAIMON—Hangta te la ïap, phi la ong ïa ki ban ym ïa rieh ha pyrshah Demkhlieng ? ...

JATMUM—Nga la ong ...

RAIMON—To kata te la biang...phi pat phi ïoh khubor aïu ?

JATMUM—Thik kumba phi ïoh sngew ma phi.

RAIMON—To Jatmum ngin ïa wiang ding ïa kane ka shnong Mylliem, nangta ngin sa phet bak sha shnong.

JATMUM—Raïmon ngim bït kylla shuh ïa kaba la ïa rai lang kano kano ka jingpynkylla ka donkam ïa ka jingïasngewthuh la g, lymkumta ngin ïa poi pynban sha ka jingïapher jingmut.

RAIMON—Kata ka jingong jong phi ka long kaba dei, hynrei hato lada ngi thang ïa ki ïing jong ki....hato ki Mylliem kin la kham tlot ha ka jingïaleh ?

JATMUM—Em, kam long kumta, hynrei ngi nang pynïatylli pynban ïa ki, kumba long m nia phi tip hi ym baroh ki nong Mylliem ki ïa shah ïa u Jylliew bad u Shai.. ha nga hi shimet, ngi la khlaiñ lypa tang na ka jingïarap'ai jingmut bad ka jingskhem ka nia u Kuh Khongwir, nalor kata ka waitlam jong u Thulaisek ka la ai ïa ka dak ka jingjop. Phim kynmaw ba ka riew ïiak siak mynba u kña ïa ka.

RAIMON—Phi tharai ka nia u Kuh Khongwir ka lah shisha ban pyndum lyoh ïa ka Pomlum bad ka Demkhlieng.

JATMUM—Balei phi artatien, nga tip skhem ba u lah.

RAIMON—Sngap sngap uta u syiar u la kynih lai sien. To ngin ïa pyndep noh ïa ka kam ioh lap ba dier.

JATMUM—Ko Shai... Ko Jylliew....Ale hangne ale ha madan. Me shlur tang ban shu pom dusmon ïa ki kynthei khynnah ? Wan hangne....Ngin ïa leh para rangbah...Me ïoh sngew

RAIMON—Sngap ta la khynwin ka shnong. ..phi ïoh sngew ? Pyrta kham jam...

JATMUM—Ko Shai.. Ko Jylliew....Wan hangne. wa ! peit une u khnam. ..Phi ïohi ? sa khyndiat la jan dei ïa phi. ..Une u khnam ba ki shu pakhar sha ka ïiang kaba ki ïoh sngew ïa ka sur jong ngi....sngap ki la ïa wan beh shane...ïa ngin phet noh.

RAIMON – Ka bha ba ngin suk beit wiaw sha Pambriew ïoh kulmar sa u Thulaisek....Ïa noh kata kloi....... (*ki ia mih noh*).

(Scence—II)

(*Rung u Shai, u Jylliew bad katto katne ki khlawait ki Mylliem*)

SHAI – Tbeh bha kato ka dongmusa........Khawpud shano ka ïa phet . .Tbeh bha shato........

JYLLIEW Peit, peit katei ka syrngiew shaphang shatei..! Ale ngin beh thaid thaid, ngin ïang lap ïa ki ....

SHAI – Em, ap shwa, ban beh ïa u nongshun ha ka por mynmiet ka long kumban beh ia u khla uba la mynsaw, khlem pep kin ap thap ïa ngi ha ba biang bha bad ngin shu ïap ei. ..Pynlip noh kato ka dongmusa.... Sngew phi ki khlawait kiba ju bud bad synran ïa nga ha kti ha kjat, kan tang shu la shai byrngut ngin tur beit sha Nongkynrih lyngba ka khap Pambriew... Nangta ngin ïa pra ar kynhun. Kawei ka liang ngan ïalam ma nga, kawei pat phi ialam maphi, thik kumba ngi ju leh mynshwa. Kumno khlawait, phi mynjur ïa kata ?......

KHLAWAIT. I – Kaba dei katta.

KHLAWAIT. II – Kumba ju leh te kumta hi keiñ.

JYLLIEW—Dei ban thang lut khait baroh ki ïing ki sem, nga tip shai ngin ïoh ka jingjop kaba khraw.... ka raid Nongkynrih kan duh kan dam bad khlem pep u Hajarsing syiem un long u syiem ka hima Shyllong bad ka Raid Mylliem kan long ka dohnud jong ka Hima Shyllong.

KHLAWAIT. I—Peit ka bneng ka la kynjat shai......ïa ngin kiew noh.

SHAI—To kata, kumba la pynïeng la kyrbah kyrsan, ha ryngkat ka 'lei muluk ka 'lei jaka, ngin kynmaw kyndong ban khrai naphang, ka mynsiem isynei ha ka por jong ka saw ka sian kan takor malade (*Ki ia mih noh*).

(Scence—III)

(Rung u Mon bad u Nah)

MON—Ka sngi ka la jan sep kumno Nah kam bha ban ia ap khubor hangne ha lad lynti bah ?....

NAH—Ka bha hi, hynrei....me, mem don jingsngew eiei Mon ?....

MON—Tip seh Bah Nah, ngam da don eh kano kano ka jingsngew pher.

NAH—Don kiba iathuh ia nga ba mynta ka sngi u Mylliem un rem te me ha ká iapam pyrshah ia u Nongkynrih

MON—Mano ba nud ban kren kum kata ka ktien ?....

NAH—Me i Mon ki Nong Mawlieh ki ong hana ba u Thulaisek u don ka sap kria wait kaba pher....Kata lada u jop ha ka jingialeh ka waitlam jong u ka ju rwai siak siak siak....Hynrei lada un rem, ka ju ud shyrkhei sar sar.. sar .Te uta u Nong Mawlieh u ong ba mynnin ka sngi u Thulaisek u ia don lang bad bad ar ngut kiwei ki briew bad ki ia sngap ia ka sur jong ka waitlam jong u katba u kria ia ka, ki da ong ruh ba u Thulaisek u la rkhie sngewbha namar ba ka wait jong u ka rwai siak siak siak, hynrei ngi sniew-bok ba kane ka khubor ka la poi slem bad ngim ioh lad ban ia thuh ia u Shai bad u Jylliew

MON—Kata te kaba sngew ngiew shisha phi....Ani mynnin ka meit ruh ngam shym ioh thiah wat tang shi khyllip-mat, ka jingjur lyer atu phi sa ka jingjlaw ki ksew ruh kaba da palat bad sngew kynsha te phi.

(Rung u Kobin Khongsit)

KOBIN—Balei ba me shu ia shong hangne haba ki rangbah ki phah ia baroh arngut ban swait ia ka iapam ha Nongkynrih ?

MON—Ngi la ia swait toi dano haduh pud Nongkynrih, hynrei kyndit kynsan shu tap u Iput haduh bym lah shuh ban iohi ei ei, khamtam ha Demkhlieng bad ha it Pambriew, kumta ngim banse ban ia ap khubor noh nangne.

KOBIN – Oh kumta, to ka bjang hi, hynrei balei pat me la ap kumne khlem da kieng atiar? Mem tip ba ka lapam hapdeng u Mylliem bad u Nongkynrih ka nang pur ding kylleng ka ri ?

MON—Tip se bah Kobin...

KOBIN—Tip seh ?..... Lada mem nang da ka waitlam kieng da u khnam ka ryntieh, me ioh sngew ?

NAH – Lada khie thma shisha te ngan ym shong shuh ha iing ngan tur beit ha madan....Hynrei mynta ia nga kim shah bad ki shu ai tang da ka kam kai suda....

KOBIN – Me iohi Nah, ma me, me dang leh shit palat, dei na kata ka daw ba lada ki phah ia me kum ha king ki por, lehse ka kam kan pulom lut.

NAH – To, ngin sa ia peit ynda la dei kata ka por, hynrei phin leit shano kumne bah Kobin ?...

KOBIN—Ngan leit shaw noh ia la ki pyrsa na Wahkhen, namar kumba nga la ong, nga sngew syier ban ieh ia la ki pyrsa sha jngai na lade ioh don u ban leh dusmon ia ki

MON—Phi mut ban ong ba kane ka iiggiapom hapdeng u Mylliem bad u Nongkynrih kan pur shaduh Mawlieh ? ...

KOBIN – Ka lah ban long, nga la leit ho Khynraw (*u mih*).

MON – Ei Nah, nga sngew syier shisha te phi, ngin leit wad khubor noh nangno ?....haw pyrkhat lem shano ngin ia leit ..

NAH – To me Mon....Oh peit, utai tai u Bhih Sadew, thik na u tai te la ioh khubor namar ba u rep ha Krot. To ngin ia kylli na u....(*Rung u Bhih*) Kumno bah Bhih shano kumne la ka wait prat ?....Phi khlem leit lum seh mynta ka sngi !....Phi uba ju poi shnong ynda la synia toi da no....

BHIH – Wan rep ne khlem wan rep, la poi shai ne poi miet, kam dei ka kam jong me ban ia tuklar....

MON – Bah Bhih, wat pat leit seh, ngi kwah ban kylli jingkylli ia phi khyndiat,....Phi tip ei ej shaphang u Shai bad u Jylliew ?...

BHIH—Hu...Hu...U Shai bad u Jylliew....O kito...U Shai bad u Jylliew, kito ki la ioh Langsoh-moh. (*U mih noh artad*)....

MON—Bah Nah, kata te la bha phi, to ngin ia bam da u kwai phi.

NAH—Kato ka rukom jubab jong u Bhih, kaba i ñiewpoh bha te me ia ngi...Are peit peit Mon....

(*Rung u Liaw khlawait Mylliem*)

NAH—Liaw Liaw, balei katne katne, shano u Jylliew bad u Shai ?

LIAW—U Shai bad u Jylliew...ki la...ki la....

NAH—Bat bat Mon, wow u la da iap ler...Mon khie leit iathuh mar mar ia u Lyngdoh, mareh Bam bam ang ka shyntur Liaw ang, bam da une u knyndew ban lait ka shoh mynsaw bam...Shuh ngan shu bah ia me ha katai ka ling,...

(*U bah bad mih artad*)

(Scence—IV)

(*Rung u Lyngdoh bad katto katne ngut ki riewtymmen na kawei ka liang*)

LYNDOH—Ka dohnud jong nga ka khia da ki jingpyrkhat, naduh mynshwa nga la khang ia u Shai bad u Jylliew, hynrei ki sngew ba ki dei tang ma ki kiba khlaiñ tam ha kane ka pyrthei bad kim kohnguh satia, mynta shano ki don ?....Phi la iobsngew hi aiu ka la jia ia ki, U Jatmun, u Raimon bad u Thulaisek ki ap ia ki ha Pambriew bad tang lai ngut ki ia shan triang ha ka khap pyrshah ia u Jylliew, u Shai bad ki nongiapom jong ngi, nangta pat ki phet sha Demkhlieng la kum kiba tieng eh. U Shai bad u Jylliew khlem poi pyrkhat, ki beh sia sia nadien ki Nongkynrih kiba la ap thap bad siat ia ki da ki Ramshangki, hangta hi la pra lut ki snier ki snap u Jylliew, U Shai pat mardor leit iarap, hynrei ma u ruh hangta hi u kyllon iap namar

la pra lut ka shadem na ka jingsiat jong ki Nongkynrih. Baroh ar ngut ki khun dap shynrang ki la ïap ha shen.. ...

BAKHRAW. I—Te shano pat ki paid ïapom jong ngi kumne ba wan phai sa tang u Liaw marwei ? ..

LYNGDOH—Kat kum ka jingïathuh jong u Liaw, ki Nongïapom kiba lait im ki la phet sakma lut, hynrei u Thulaisek, u Raimon bad u Jatmum ki la beh thong ïa ki bad ki la pom lut ïa ki baroh, wat u Liaw ruh u shu lait da ka said ba u hap bad ïoh rieh ha kroh.... Mynta ka sah sa tang ka jingpyrkhat rangbah jong ngi kumno ngin leh ?. ..Lym kumta la kad shisha ka Hima Shyllong ar liang wak....

BAKHRAW. II—Lyngdoh kumno phi kren kumta....

LYNGDOH—Naduh mynshuwa nga la suba ïa kine kiei kiei, na kata ka daw nga la khang ïap khang im ïa u Shai bad u Jylliew ban leit pam ïa ki Nongkynrih, nga la ong : Wat ju sngap ïa ki nongpynshit thma, namar ba ki shim bunt na ki Kharlieh kharïong. Ka Sorkar phareng ka thew ban siar ïa n i napoh da kaba ka pyndonkam da ki briew jong ka jait jong ngi hi. Para bakhraw, ngam tip la phin ngeit ne phim ngeit ïa kine ki ktien jong nga. Ka Hima Shyllong kan kad ar liang wak lada ngim husiar ha ka por kaba biang.

BAKHRAW. II—Ngin leh kumno Lyngdoh ?.. Haw ai jingmut ma phi uba kham long u riew tymmen...

LYNGDOH—Ngi dei ban leit pan ïa suk na ki Nongkynrih kloi katba lah.. Haw pyrkhat lem maphi....Ka hok ka riti aiu ngi pynkheiñ lada long syiem u Hajarsing ne u Singmanik ?....Hato baroh ar ngut ïkim dei na kpoh ki syiem-blei ?. .

BAKHRAW. II—Katba ïoh jingtip ma nga ruh la kine ki sngi sngew mat ka Sorkar ka don hi ka jingïakren napoh bad u Singmanik.

LYNGDOH—Kata keiñ ba nga sa ong ba ka Hima Shyllong kan sa kad arliang wak....Dang ba kine ki sngi ka phah ktien sha ngi ba ka kham sngewbha lada u Hajarsing un long u syiem Shyllong....Lada kum ta balei pat ka leit ïa synrop bad u Singmanik. ..

(*Rung u Mon da kaba mareh*)

MON—Lyngdoh, katto katne ngut ki nongïapom jong ngi hapoh ka iingïalam jong U Nah ki la pam pyniap ïa ki pyrsa kynthei jong u Bhih Sadew....Mynta pat ki dang leit beh ïa ki Nongkynrih sha Pambriew.... ...

LYNGDOH—Balei u Nah u leit pam ïa ki pyrsa jong u Bhih ?....

MON—Nama ba u Nah u la bitar eh ba u Bhih u la thok ïa ngi hana ba u Shai bad u Jylliew ki ïoh langsohmoh, ha ka jaka ban iathuh hok ba ki la shah siat da ki Ramshangki jong ki Nongkynrih ha pyrshah Demkhlieng

BAKHRAW. I—Dei ban tem kloi katba dang lah kumba ong u Lyngdoh, Ka jingïaleh para ma ngi kan nang pyntlot shuh ïa ka bor jong ngi hi.

LYNGDOH— Dei ban lum mardor da ka Dorbar Hima....

(*Rung kynsan u Bhih Sadew bad katto katne ngut ki) khlawait Sadew*)

BHIH—Shano u Nah bad ki khawait jong u....Pynmih ïa u ngin ïa leh para rangbah....Khun ka khlem kur khlem jait, ka wan pam tuh ïa ki pyrsa kynthei jong nga khlem daw.

BAKHRAW I—Bhih, ngam thok ngam shukor ïa me u kha u man....U Nah bad la ki lok ki la leit beh ïa ki Nongkynrih....

BHIH—Ïa ngin ïa leit ban pam ïa ki shwa ba kin dkut ha ka waitlam jong u Thulaisek....Dei ban ïoh mynta hi ïa u riewpoh, lym kumta ngan nym thang ïa ki pyrsa jong nga

LYNGDOH—Sngap shwa Bhih, sngap ïa ka ktien jong nga u riew tymmen, ngi kwah ban ïa suk bad ki Nongkynrih, khamtam bad phi ki Sadew kiba dei ki lok ba hajan tam jong ngi.

BHIH—Ngam lah ban suk, nga la smai ban ym thang ïa la ki pyrsa kynthei jong nga lymda nga ïoh ban pynïap kylliang ïano ïano na Mylliem na ka bynta ka kput jong ki....ngam suk....Ngam suk Lyngdoh. Phim tip katno ka dohnud jong nga ka pang.

LYNGDOH—Bhih ap shwa.. wat leh shong shit. Nga kwah ban pynsuk.

BHIH—Wat khang ïa nga....kynriah....Balei mem khang para Mylliem. Oh ynda la ïap sa ki briew me dang kwah pynsuk ? Kynriah tymmen kynriah.

LYNGDOH—Ngam kynriah, pom ïa nga lada me kwah.

BHIH—Mem kynriah shisha, me kwah ïap, shim Ramshandi.

LYNGDOH—Ah:i .....

BAKHRAW. II—Rap ïa u Lyngdoh, wow ko Blei.....Khyllie na kblieh khyllie.....

NONGSADEW—Bhih, phi la dung ïap ïa u, ïa bat ïa bat.

BHIH—Hooid, shuh wat bat ïa nga. Nga tip aïu nga leh ....Mynta nga la ïoh ïa ka kput kylliang na ka bynta ki pyrsa jong nga

LYNGDOH—Bhih, Bhih, na ka bynta ka jingsuk khie leit phai noh sha Sadew.

BAKHRAW. I—Ka dirg ka la narg bur shano kan pur mynta...khie mareh leit shaw ïa u Jrep ban sop dawai.

LYNGDOH—Em ko para bakhraw ka raid Mylliem wat ïa leit.. Ngam sngew im shuh, kynmaw tang kane kawei, to ïa leh ban tem ban wad ïa ka daw, wat wad kput na ka bynta jong nga. Nga te 'mat nga la dei hi ban jia kumne namar ngam shym la tem ba ka por kaba biang.

BHIH—Ïa kaba la jia la jia, ïa ngin ïa leit noh ban thang ïa ki pyrsa jong nga bad ngin burom' ïa ki kyntien u Suba Lyngdoh lada ki Bakhraw Mylliem ki burom lem kumjuh lym kumta ngi u Sadew ngin khreh ban ïa pom bad me u Mylliem.

(U Bhih bad ki nong Sadew ki ïa mih noh)

BAKHRAW. II—A ko Lyngdoh, mano pat uba lah ban tem ïa kane ka ding..... Shish shish haduh katno wan jia khyllah ïa ka raid Mylliem. Mano pat u ban bud dien ïa ka buit arsap ki kharlieh khariong kiba imat ki thew ban thlieh ïa ka Hima ba la syor lypa

LYNGDOH—Ma phi ki bakhraw .....Ma phi......phi...... Phi dei ban kular ban nang bud bud dien ïa ka kam... ban pynïasuk kloi katba lah...Kular kloi bakhraw ïa nga ba ngan ieit da kaba suk kular...

BAKHRAW. II—Ngi kular lyngdoh.... u Lyngdoh u la la dkut mynsiem.

BAKHRAW. I—Ko para bakhraw, nga i sheptieng ba ka por ka la dier lehse ka bih seiñ-iong u mynder ka la da par ha ki thied snam ki khun ki hajar ka hima Shyllong.

(KUT BYNTA II)

ACT—III

(Scence—I)

(Ha phyllaw iing u Kuh Khongwir)

KUH KHONGWIR—Ki bakhraw ka Raid Mylliem ki la phah kyiwoh ba ka kam hapdeng jong ki bad u Nongkynrih la dei ban ïasuk noh ban ïoh shong suk ki khun ki hajar ka Hima ....Hynrei balei pat ka Sorkar ka tyrwa bad ai jingmut hana ban shu pliah noh ïa ka Hima Shyllong ha ki ar Syiem. Hana u Hajar Sing un long sviem bad synshar ïa ka raid Mylliem bad kito ki jaka kiba kwah ïa u, Katba u Sing Manik pat un long syiem bad synshar ïa ka Mawlieh Mawshai, bad baroh kito kiba kwah buh hap hapoh ka jingsynshar jong u...Shish ka bymlah long long satia....

(Rung u Thulaisek)

THULAISEK—Khublei, Ko bah Kuh

KUH KHONGWIR—O. Khublei Thulaisek........Balei me ithait katne katne ?,....Shano ki jong u Jatmum bad Raimon Kynjri ?

THULAISEK—Ngi khlem da ïa wan lang

KUH KHONGWIR—Nga ipher shibun eh ïa kane ka jingwan poi jong me.,.......Shong shong halor une u shylliah......Kaei eh kaba la jia ba me la wan poi shane tang weibriew ?

THULAISEK—Bah Kuh, kiei kiei baroh kin sa shai kdar tang shu poi i Palieh Nongkhan.

KUH KONGWIR—Kaba sngew phylla da shisha.....O, i Palieh i la da poi.......

PALIEH—(*a rung*) O, kumno ?......

KUH KHONGWIR—Shong shong lang hangne halor Shylliah Palieh......

PALIEH—Phi kwah aiu Rangdajied ?

THULAISEK—Sei u sbai Palieh sei, nga kwah tip la ka jingim jong nga kan kut ha ka waitlam ne em ?......

PALIEH—Balei phi kwah tip kum ia kata bad balei phim kria la ka waitlam ?.......

THULAISEK—Ka waitlam jong nga ka ïathuh tang ar jait ki jingkylli. Lada ngan ioh pam briew ka rwai syiang siak siak siak haba nga shut ia ka, lada ngan ym ïoh kata ka byrngem sar sar sar. Hynrei kam lah satia ban ïathuh ïa nga lada ngan iap ne em ha ka waitlam

KUH KHONGWIR—Te balei me poi shane khlem da kieng la ka waitlam ?

THULAISEK—Peit shane bah Kuh, ngam kwah ba phin ïa thlia than ïa nga.:....Sdang noh Palieh sdang ia ka kam.

KUH KHONGWIR—Nga la sdang ban pei.

PALIEH—To kata ia peit lang mo......Phu......Ko beipih ko beikaw. phi mih na khlieh ka iew na dwar ka ïew, phi tip phi nang ban iathuh ngan kylli nga u khun byniew ha phi u beipih u beikaw... .Lada phi nang wan da ka Mih ong phim lah wan da ka Khang ......Peit Kuh haba nga Phrui ia u sbaï la shai ka jubab ba lah ban tip.

KUH KHONGWIR—Kata la bha...:..to to kylli tang ia tip lem.

PALIEH—Me u beipih beikaw, u khon ka blei me la ong ba me lah ban iathuh, sngew keiñ mynta, la:sien laiwat ngan kylli ban peit ïa ka Mih ka Khang.....Lada u Thulaisek jait Mylliem un ïap ha ka waitlam...... to wan da ka Khang lada um ïap to wan da ka Mih. 5 liem, 3 lup......Ka la bha me Thulaisek, to sa shisien ban thikna mo....Ko beipih ko beikaw kumba wan da ka Mih la skhem ba u Thulaisek jait Mylliem un ym iap ha ka waitlam te pynshai syndon sbak pynskhem kumta mo.... .

KUH KHONGWIR—:.....Ka la biang phi Palieh, peit kine 3 ki lup bad kine 5 ki lem.

PALIEH—Ha ka ba laisien laiwat ko beipih ka beikaw, khon ka blei ba ngan pynwai la ka kylli *ka* tohkit, ba

u Thulaisek jait Mylliem um ïap ha ka waitlam. Te to wan da kaba shai mo.....Wat wan da ka Dum wat ïap ang, hynrei wan da ka Mih wat wan da ka Khang te la shai hok ha nga hoh oh katta mo......La shai kdar me Thulaisek. Me la ïohi laisien laiwat nga la kylli bad baroh laisien ka jubab ba ka Ramshandi kan ym rong ïa me da ka waitlam lada men ym bat ïa ka waitlam.

KUH KHONGWIR—Ko Thulaisek, lada u sbai u ïathuh ba men ïap ha ka waitlam men leh kumno lih ?

THULAISEK—Ngan leit sha shlem, ngan thaw da kawei pat ka waitlam, ngan hiar sha Mylliem bad ngan khrai naphang.......hynrei mynta ka shai da kumwei pat..... bad ban shai syndon, naduh mynta ngan ym bat shuh ïa ka waitlam......Wat peit lyngngoh ïa nga bah Kuh, phin sa tip hi ïa kaba la jia. Ïa noh Palieh hangtai barud wahduid ba phin mait tyrut ïa ka long rynïeng jong nga ban lait ka byrsieh byrsang.

PALIEH—Ka Pylleng pat nangno phin phah pan.

THULAISEK—Ïoh hi, ngan pan na ïing u Hamar.

PALIEH—To kata ngin ïa leit shuwa ho Kuh

(*U Thulaisek bad u Palieh ki mih noh*)

KUH KHONGWIR—Ngam lah peiphang aïu ka la jia ïa uto u samla shit snam......Haba u bitar ani shiteng bneng la kum ka ding tangkba ban tem ruh ym i lah.

U TOI—(*U rung kynsan u Toi*) Kynum kynum, phi la tip, wow u Kobin Khongsit u byrngem bad beh pynïap sia sia ïa ki Nongkynrih. Ki ong hana ba ki Nongkynrih ki la phet ïap lut na shnong.

KUH KHONGWIR—Kumno kumta, haba nga pat nga ïoh jingtip ba kiba khraw ka raid Mylliem bad ki Nongkynrih kin ïa suk noh. Nalor kata U Syiem Singmanik u ïathuh ba ka Sorkar Phareng kan shu phiah noh ïa ka Hima Shillong ha ki ar Hima......Te balei pat u Kobin Khongsit un dang pynkhie thma ?

TOI—Nga sngew ki ïathuh hana ba u Bhih Sadew u pynïap ïa u Suba Lyngdoh Mylliem, ha ka por ba ki khlawait Mylliem ki dang leit ban thwiat ïa ki jong u Thulaisek, u bah Jatmun bad u bah Raimon Kynjri, hynrei ha kata ka por ki Mylliem kim lap shuh ïa ki

bad ki ia pam pyniap pynban ia u iong u para ar kmie jong u Thulaisek.

KUH KHONGWIR—Ia kata nga la tip mynta ar sngi lai sngi Nangta pat la jia kumno ?

TOI—Nangta ki ong ba mynnin ka sngi u Thulaisek u leit ap thap kylla ia ki Myllem ka Pambriew bad u ioh pam ia ki arngut ki pyrsa kynthei jong u Kobin kiba u dang wan shaw na Wahkhen

KUH KHONGWIR—Are balei u Thulaisek u pom sa ia ki kynthei ?

TOI—Tip kein kynum, bad ki ong hana ba ha ka por ba u Thulaisek u dang pom pyniap ia kita ki kynthei lap aitai ngong u Kobin bad la don ka jingiapom kaba shyrkhei.

KUH KHONGWIR—Hynrei kumno u Thulaisek u ioh pom ia ki ?

TOI Ki ong hana ba u Kobin u dang leit rud ha kata ka por.

KUH KHONGWIR—Kumno um phi tip ia kata ?

TOI—Don ki Nongkynrih kiba ... mynnin bad ki iathuh ha ia phah ka lum ka wah ... tyllun ki maw'ong rnawteh, ia dkut ki dieng, hynrei ym don ba lah bad khaitduh ki ong ta u pnet noh u Thulaisek ba ka sahkut ka wait jong u na ka stich u Kobin.

KUH KHONGWIR—Te balei pat u Kobin u beh pyniap ia ki Nongkynrih ?

TOI—Namar ba u Kobin u wad kylleng ka shnong ia u Thulaisek hynrei um lap bad kumta u kynnoh ba la pynrich ka shnong bad dei na kata ka daw ba la phet lut ka kynthei khynnah shimiet shimiet.

KUH KHONGWIR—Mynta ka la shai kdar balei u Thulaisek u poi shane la dang step .Hynrei mynta la dei ban bthah ia u Kobin ban sangeh noh kane ka kam pynjynjar ia ka kynthei khynnah namar la dei ban iapynbeit ia ka jingiasuk.

TOI—Mano phi um ban nud ban kren ia u lait sa tang u Thulaisek lehse, ki ong um sngap iano iano ruh bad u la pyrta shla ba un khrai naphang ban kput ia ka jingshah pyniap bein ki pyrsa jong u.

KUH KHONGWIR—Phi ïohi um, Thulaisek um treh shuh ban bat ïa ka waitlam.

TOI—Wow kata te la ïa ïap lut. Mano pat ban pynsangeh ïa u Kobin thrang snam.

NIRIT—*(U rung kynsan)* Bah Kuh bah Kuh....

KUH KHONGWIR—Balei Nirit phi mareh katne katne.

NIRIT—Ka khubor kaba sngewsih, ki paid Nongkynrih ki la ïa poi shane bad ki dang ïalum lwai ha phyllaw ïing u Syiem Singmanik namar ki la ïa tieng eh ïa u Kobin. Ki ïathuh ruh ha u Syiem ba u Kobin u la pom pynïap ïa kawei ka tymmen....ka kiaw jong phi.

TOI—I mei....wow ko Blei.

NIRIT—Paiem i phah khot ïa phi mynta.

KUH KHONGWIR—Ap shuwa wat pat leit....shano u Jatmum bad u Raimon ? Balei kim lah ïada ei ei ?

NIRIT—U Jatmum bad u Raimon Kynjri kim ïa tip eiei namar ki dang sah ha Mylliem ban ïapynbeit ïa ka dorbar ban ïasuk bad ki la bthah ba kin sa wan beit shane sha phi tang shu la dep ïa pynbeit.

KUH KHONGWIR—Kiwei pat ki khlawait shano ki don ?

NIRIT—Ki khlawait Nongkynrih ki ïaleh, kim aili, lymkumta ki la ïap lut ki shnong, hynrei u Kobin um ju tur haba ki ïa bun bad para marwei ruh ym don u ban nud ban ïaleh, mynhynne ki leit beh ïa u hynrei thiaw u ryngkoh ïa ka Pomlum bad u lait sha shiliang katba ki khlawait Nongkynrih pat kim lah ban ïa ryngkang lem, kumta u la lait. Don kiba ïathuh ba ki ïohi ïa u Kobin ba u shong thait halor n mawlong ha khlaw Mawshun.

KUH KHONGWIR—U Kobin u shongkha ha Myllìem bad u ïa shah ïa ki Myllìem....Ma nga nga shongkha ha Nongkynrih bad nga ïarap ïa u Nongkynrih....Em: Ngan ym leit mih sha u Syiem khlem pat pynbeit ïa kane ka kam, lymkumta ka ïa dung ïa suh, ka ïa pam ïa pynïap para ma ngi kan ym kut. Shuh ngan da rung ha ïing. *(u rung hapoh ïing)*.

NIRIT—Toi, phi wat pynjem ïalade ha kum kane ka por. Wat leh sngewsih ei ei, Phi tip ? dei sa tang da ka buit jong i kynum jong phi ba ka raid Nongkynrih kan lait na ka kti jong u Kobin.

TOI—Ngam tip shuh kumno i kynum in ïaleh mynta.........

KUH KHONGWIR—(*U mih na ïing*) Nirit, kynum, nga dei ban leit kloi shuwa ban nang kham sniew ka kam.

TOI—Kynum phi rah la ka wait ka stieh kumne phi mut ban shu leit hi khlem da ap ïa ki jong i bah Jatmum bad i bah Raimon Kynjri ?

KUH KHONGWIR—Ka por kam shah ab ngan ap ïa ki, ngan leit noh kumne......phi kynum wat tieng wat khuslai, lada u Kobin u sngap ïa ki ktien jong nga la bha, lada um sngap ngan hap ban ïapom bad u.

NIRIT—Tharai kan bha ban ym leh kyrkieh bad ban ym leit marwei phi bah Kuh.

KUH KHONGWIR—Wat sheptieng, nga la ud la nam ïa ka mei ka Ïaw u Ñibah Ñisan ha ryngkat ka Lei khyrdop ka 'Lei kharai namar ngam thom da ka bor ngam sympieh da ka snier. Nga ieng ha ka nia ka hok ban da ïa ka kynthei ka khynnah ka rangli ka juki. Te khublei kynum khublei Nirit leit iathuh sha u Syiem ba nga la leit sha Mawshun (*u mih artat*).

NIRIT—U Kuh u la shu mareh-A ka Blei Trai Kynrad, kit Maphi, shan Maphi, bah Maphi, Kieng Maphi, rap Maphi, aibor aibuit Maphi ia u Kuh Khongwir........

Ale, Ale Toi ngan leit wad ïa u Jatmum bad u Raimon Kynjri leit iathuh maphi ïa u Syem........kloi,

KUT BYNTA—III

ACT—IV

(Scene-1)

(*Ha Mawshun*)

KOBIN KHONGSIT—Ngan shong thait halor une u mawlong khnang ba ngan ïoh syntiat ïoh don kiba wan beh nadien. Nangta tang shu sdang dum ngan hiar sha Mawlieh bad ngan thwet ha ban da lap. Katba ngam pat ïoh pynhiar kput ngan pat leit lum ïa ka met ki pyrsi bapli.

KUH KHONGWIR—(*Rung*) Kobin Khongsit......

KOBIN KHONGSIT—Mano kumta .... Me stad ban wan nadien me ?

KUH KHONGWIR—Kobin Khongsit ka raid Wahkhen, khie leit phai noh sha la ka jaka da da kaba suk......Kyndit bynriew noh bad wat thrang snam shuh. Ki Mylliem bad ki Nongkynrih kim kwah shuh ban ïa pam ïa pynïap, ki. la bcit ban ïa bha ia mait ban shongsuk shongsaiñ para khun hima.

KOBIN—Shi ka khyllung, pha dei kaei ma pha ban kren stad ïa ka kam jong nga ....Ngan ym leit phai katba ngam pat ïoh kjit ia ka snam u Thulaisek bad ka Nongkynrih kaba pynrieh ïa u.

KUH KHONGWIR—Balei me jubab kumta ? Mem sngap shuh ïa ka jingïapyni lem para rangbah ?

KOBIN—Sngap sa kum ïa me ?

KUH—Wei mem sngap hiar ha madan ban ïaleh bad nga.

KOBIN—Ha, ha, ha, ki ong u Kuh Khongwir uba stad, hynrei ngam khein ïa me, kumno u myrsiang un sngap ïa ka ktien ka syiar, Ha, ha, ha,

KUH—Ko Kobin Khongsit wei me rkhei ha ka pammai men ïap ha ka waitlam.

KOBIN—Ïano pha ïeng pynbam nia khun ka ksew, ngan ryngkoh bad thlieh ïa pha na khlieh ha kjat.

KUH—Ryngkoh ha tbian men ïap ha ka waitlam.

KOBIN—La dkut ka khlieh...Ama pha dang lait....pha kynthih kum ka shrieh

KUH—Me pom kai tang ïa ka dieng ka maw....men ym

ïoh ïa nga...wei me la rkhie ha ka pammai men ïap ha ka waitlam...Wow ba lait.

KOBIN—Ka men aiksuid.......pha ïai pynbam nia.......... Wow pha dang lait katto ruh ....

KUH KHONGWIR—Shim Thulaisek nadien.

KOBIN—He......A.

KUH—Ham, kumno me sngew haba sam lyngba ka waitlam u Kuh Khongwir, tang shu ong shim Thulaisek nadien me la da phaidien shisha?

KOBIN—A.. la ïop ka buit stad jong me.......

KUH KHONGWIR—Me la kyllon.......Wei ba la rkhie ha ka pammai me la kyllon ïap ruh ha ka waitlam........ Ka ïa dung ïa suh para ma ngi katto ka la kut......... Ani nga sngew baiong ngan shong thait shwa khyndiat.

(*Rung kynsan ki Bakhraw Mylliem, u Jatmum, u Raimon Kynjri bad u Nirit*)

JATMUM—Kuh Khongwir......Kuh Khongwir......pyntiaa khyndew.

RAIMON KYNJRI—U la mynsaw jur ne?

KUH KHONGWIR—Ngam lei lei nga shu sngew baïong

NIRIT—U Kobin Khongsit pat.

BAKHRAW I—U la ïap, imat ka waitlam u Kuh Khongwir ka la ïoh dung ïa u na ka shyllipnud.

KUH KHONGWIR—Katno nga pangnud ba ki khlawait ka hima Shyllong ki la kyllon uwei hadien uwei pat.

BAKHRAW-II—Ngi ki bakhraw Mylliem lem bad ki jong u Jatmum u Raimon Kynjri ryngkat ki tymmen ki san ka raid Nongkynrih ngi la beit ban ïa shong suk shong saiñ noh bad ngin lum ïa ka dorbar jong kine ki ar raid.

KUH KHONGWIR—Ym lah ban len ba ka jingïasuk dei ka lynti ka jingbha, hynrei nga ïohi rngai ba ka Hima Shyllong ka la kad arliang—Maphi ha ka Hima Mylliem—Ma ngi ha ka Hima Khyrim—Balei keiñ ka hima ka kad arliang. Dei ban wad ïa ka daw.

BAKHRAW-II—Ka dei shisha...ban wad ïa ka daw, mynta kumne ngi dei ban leit kit noh ïa ka met ïap u Kobin Khongsit ban pyndep ïa ka niam ka rukom.

KUH KHONGWIR—To kata sa nang ïa pynbeit maphi ki, Bakhraw Mylliem ban kit ïa ka met ïap u Kobin, ngi la leit.

(Nirit, Kuh, Jatmum, Raimon ki mih)

BAKHRAW-II—Ka jingkren u Kuh ka long kaba dei...... Ka hima ka la kad arliang, hynrei mano ban wad ïa ka daw ?

LA _ KUT

KA JINGSTAD
U BASAN NONGKSEH

KA JINGSTAD

U BASAN NONGKSEH

Kane ka Drama ka ïathuh ïa kawei ka jingjia kaba la jia ha ka por ba ka Raid Sawkur Nongkseh ka dang ïeng rasong bha, ka shlem saiñ nar U Basan ka rhem, ka khaïi pateng lyngba ka ïew Rynghep bad kiwei kiwei ki ïew Khasi ki phuh ki phieng—Ki bania thaw ksiar jong ka Nongkseh kim lah shuh ban trei ban pynbiang ïa ki mar deng mar kieng kiba par sha kylleng ka ri u Hynñiew-trep. Ki rang put shyngwiang ka Nongkseh ki thait ïar ban leit sha kylleng ka ri, ban pyndep la ka bhah myllung ha ka phur ka siang. Ka jingiwbih jong ki syntiew ki skud ki pynpyngngad ïa ka kut Nongkseh kaba don ha khlieh u riat Morshan. Ki kharai ba jylliew jong ka bad ka khyrdop ba la ap pahara bha da ki rangïapom jong ki Sawkur ki pynshngaiñ ïa ki kynthei khynnah

U Shanrai Basan Nongkseh u pdiang ïa ki jingtyrwa jong ki bakhraw basian ka hima Sawkher Lai Lyngdoh ban ri noh ïa ki syiem Shyllong ha Nongkseh namar kim shngaiñ ba u syiem jong ki un dong ïai leit ïai wan khah khah na ka ïing khun jong u kaba ha Mawbynna (Jan Umsaw-Laitlyngkot) sha Bisei ka nongbah ba ju shong ki syiem Shyllong, wat la ka shat ka kheiñ u Lyngdoh Nongkseh ka pyni ïa ki dak ki shin kiba sniew. K*a Mynsiem Hanga-mei. Ka Khwan Spah bad ka shah liang mamla khlem pat rai da ka Dorbar-blei,* Hooid kine kin sa thylleng bad pynpait ïa ka Raid Nongkseh bad ïa ka Hima Sawkher hi baroh kawei.

Ha ka por u Shanrai Basan ki dak ki shin bad kiei kiei baroh ki shat jingmut ïa ki Khun ki Hajar ka Hima Sawkher ba ka shat ka kheiñ u lyngdoh Nongkseh ka la bakla lut namar ka jingstad ba phylla jong u, hynrei ynda la ïap ma u, baroh ki jingïathuh lypa jong ka dieng shat dieng kheiñ u Lyngdoh Nongkseh ki ur long lut kawei hadien kawei pat, bad mynta ngi ïohi tyngkreiñ ba ki syiem Shyllong, ka Hima Sawkher lai Lyngdoh bad ka Raid Sawkur Nongkseh hi ki la troiñ bad la rit ria ha ka buit

ka bor, Ka iktiar ba dang sah khyrdong ha ki Rangbah Raid Sawkur Nongkseh mynta, kan sa pra kynsan phrai ha kano ma ka sngi lada kim kyndit bynriew kloi ban rat dieng khong na la ka dohnud, ka jingmut jingpyrkhat bad ki rymmiang shyntur jong ki ia kata ka sarong plak tang namar ba ki dei ki trai raid, haduh ba ia u shong kha ym sin da "U Pew Shiling", bad ia u nongshong shnong "U Nongwei."

Ha kane ka Drama la pyrshang ban pyni ia ki jingjia ba kham kongsan tang ha ki lai bynta. Ka Drama ka sdang na Umsohlang ha ka por ba u Jriak bad la ka tnga jong u ka Kynjai ki dang ia shong bam kwai ha Kynram ha pyrshah ki kynton diengiap kiba don ha phyllaw iing jong ki. Ka dei ka iing duk iing suk jong ki Khasi hyndai bad nangne lah ban ioh ia ki thynram Sohphoh Khasi bad ki dieng kseh kiba nguh ha ka jingbeh paswut jong ka 'er tlang.

Ka bynta kaba ar pat ka sdang ha ka step sngi tlang ha phyllaw iing jong ka Kyrhai ka trai raid ba riewspah, mynba ba u tnga jong ka u Lak u dang syiad sngi mynstep lyng-en ha ka mula sop 'niehskei. U thah ryngkoh ba rben jong ka tlang u tap ia ki lum ki them, ki khangnar, ki siej ki shken bad ki thynram dieng soh pyr-am kiba don sawdong jong ka iing jong ka. Dei ha kane ka jaka kein ba ka Kynjai bad u Jriak ki wan mih thod thod ban shim ia ka jingkthang kaba ap ia ki.

Ha ka bynta kaba lai la pyrshang ban law lut phohi ia ki jingjia ba la thaiñ syrdoh jong ka drama, ia kane la pyni ha ka lympung shong dorbar jong ka Raid Nongkseh kaba don ha jan iew Rynghep bad ngi lah ban iohi ia ki mawshong dorbar, ki mawbynna, ki dieng lymbong bad khamtam ka iktiar jong ka dorbar Blei ki Khasi. Ka jingiphuh iphieng jong ka Mariang, ki lyngkha rep syrti bad ki matti ba rim ki ker sawdong ia kane ka lympung.

KI NONG IA SHIM BYNTA

1. U SHANRAI BASAN — U Basan Nongkseh
(45 snem)

2. U LYNGDOH — U Lyngdoh ka Raid Nongkseh *(60 snem)*

3. U THAR — U Hynmen ka Kyrhai & U Rangbah Raid *(45 snem)*

4. U RIENG — U Rangbah Raid *(40 snem)*

5. U NIAK — U Rangbah Raid *(50 snem)*

6. U KYNJAI — Ka tnga u Jriak na Bisei *(48 snem)*

7. JRIAK — U tnga ka Kynjai & u paralok jong u Thung na Bisei *(50 snem)*

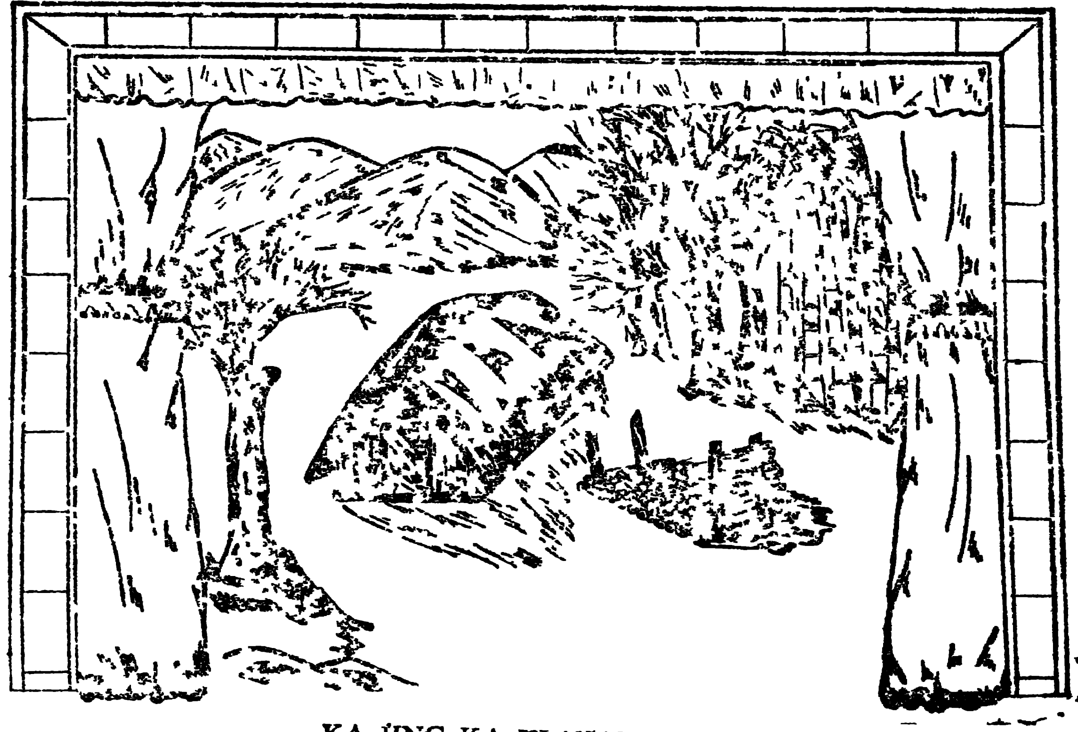
8. U THUNG — U paralok u Jriak na mawbynna Lait-lyngkot *(50 snem)*

9. KA KYRHAI — Ka trai Raid ka tnga u Lak *(35 snem)*

10. U LAK — U tnga ka Kyrhai na Nongumlong uba metbah *(40 snem)*

11. BANIA — U bania tymmen na Nongkseh.

12. KAMAR — U Kamar tymmen na Nongkseh.

KA ÏING KA KYNJAI—ACT I

ACT – I

(Scence—I)

(KA PHYLLAW ĪNG KA KYNJAI)

JRIAK—Song song uto u kwai phi kmie.

KANJAI—Hooid keiñ kpa nga la song, ka tari ruh ka la da luiñ.

(*Rung u Thung*)

THUNG—Kumno kpa, rai, rai, rai, tang arngut, tang arngut, ka jingïaieid kaba palat ïa ki lyngdkhur.

JRIAK– Ka dei me Thung tang ba.........

THUNG—Hoh-o, hoh-o ....tangba ynnai ïa ong eh, mano mano ruh ka juh hi mo

JRIAK—Me te tang ka kren dait hi me lih, shu bha noh kum me mu lih uba shu shong khynraw rta........Te balei ko lih me da kyrshut ïa ka tmoh kumto, la don jynreiñ sa u ñiuhmoh mo lih ?

THUNG—Shi shi shi, rai rai, ngam mut kren dait me mo, shu phulia tang bang ja......ew ew ew, song song uto u kwai phi kong Kynjai.

KYNJAI—U kwai te ngan song hi keiñ, hynrei na ei phi dang wan kumne ?

THUNG—Wan na ïew keiñ.......Hoh o hoh-o hoh-o wan na ïew.

KYNJAI—Kata te kaba sngew phylla phi, la sep ka sngi dang don ïew hi ?

THUNG—Ish ish ish . ..ka dei ka dei, ka ïew te kam don shuh, tang ba nga dang leit pynkit ïa ki tiar ka Kyrhai phi ...Hoh-o hoh-o hoh-o ki tiar ka Kyrhai.

JRIAK—Ka spah jong ka Kyrhai shisha te mo bah Thung, hynrei khlem khun khlem kti te shu i sepei lut ka spah ka hajar bad ka jingbha briew jong ka ......

THUNG—Hoh-o hoh-o hoh-o ka Kyrhai te kaba la bha bok palat phi, hynrei kumba ong ma phi te shu makna ei khait

KYNJAI—Wat ïa kren shuh shaphang ki khun ba ngam lah sngap

JRIAK—Kaba dei kmie....kane te phi bah Thung naduh

ba ïap ka khun te phi, kam ju kwah ïalap shuh sha-phang ki khun te phi.

THUNG—Kren tang shaphang ki kpa....Hoh-o hoh-o hoh-o, wow ka jingheh u Lak te la kat u pat hati...,I Kyrhai pat kyntïak ine kum i khynnah 12 snem ha ka dait riam....ish ish mo. ...

JRIAK—Phi mut ban ong ba ym ïa ikop shuh sieh ïa u Lak bad ka Kyrhai. .. .

THUNG—Rai rai rai, ngam mut phi kumta ...ka shyieng krung ; ka krung te phi kaba tam....Hoh-o hoh-o hoh-o ka shyieng krung.

KYNJAI—Shim ïa bam biang da u kwai phi.....,

THUNG—Am am am. phi khoh kwai lei katne katne Kynjai....

KYNJAI—Phi i bah Thung, ngi dang shu ïa pur ba ngin hap leit lashai sha Bisei ba kiew ïing i Bah.

THUNG—Ïing u Mon ?.....phi ong u Mon mo ?........

KYNJAI—Hooid ka ïing i bah keiñ phi.

THUNG—Phi ong phi ong....ani ka bha nusip u Mon ..... tangba bin nga rai rai rai, bin nga ?....,nga thaw ïing hangtei ha !um Heh,.....

KYNJAI—Balei phi ong kumta ?

THUNG—Wa i Jai, tang dep ka ïing ki syiem hangne ha Nongkseh, la kynjah ka Bisei jlang, hu ngu hu ngu, wow tang buk khie ka thma ym jan na lum Heh ban poi ha kut Nongkseh bin ia kaba na Bisei ? rai rai rai, wow ka jingbieij. Hu ngu hu ngu hu ngu, wow ka jingbieij . ,.

JRIAK—To me Thung, ym katta katta eh me, Balei me mut ym don paid ïa pom shuh se mo ha Bisei ? Ka kut Bisei jong ngi ruh ka bym kai ho lih Thung

THUNG—Oh oh, me mut kito ki rang ïapom baroh kin-sah ha Bisei bad ki syiem pat ha Nongkseh ? Rai rai rai ioh rah ïing !ut baroh na Bisei sha Nongkseh te...... heit rai rai rai Bin nga ? Bin nga. rai rai.

JRIAK—To mat jop ma me Te kumno ka bylla ka kitnong?

THUNG—Mynta tlang te la makia, teng teng ha shlem u Basan, teng teng ha Phar ki Rumnong......Hu ngu hu ngu, dang thaw bylla te kat shaba ïoh, hoh-o hoh-o hoh o. ....Hei me ong men ïa leit sha Bisei lashai mo ?

KYNJAI—Hooid lashai dang step.

THUNG—Lashai seh....oh oh oh, to to — hu ngu hu ngu bha......

JRIAK—Te,...te me i Thung ka bha ba men wad briew noh me ioh lap ba noh sa ka met......Oh ? Balei me kynran tang ong kumta ruh ?

THUNG—Rai rai. wad briew mano ? ma nga ? ew ew ew Rai rai, ngan nai briew ngan nai briew. Ani ani....... ngan nai briew. Marwei ruh ngam thikna sa ka briew de ? Ani ani rai rai.

KYNJAI—Lah ka shong marwei phi bah Thung mo ?...... phi siew phi tda aïu mynne na iew ?

THUNG—Ïw kat ka ïew Rynghep phi kylli kumta, katba kwah thied keiñ ong pynban katno u kwai nga thied te hu ngu oh oh oh

KYNJAI Kat ka khlaiñ bam kwai jong phi te la palat. Are balei phi ïeng kynsan

THUNG—Waw Waw la pah ka dkhoh kumne artad la dum, ieh ieh ngan leit noh ho oh oh ngan leit noh shuwa, ka ja ruh ym pat shet.

(*U mih artad*)

KYNJAI—I bah Thung te iba i phulia palat phi. Ym ju ilap lieng, naduh ka ktien shu sngew kyrkieh sngew bun jingmut sat, sa ka kam lei lei ha la u ñiuh moh kum u Langsohmoh.

JRIAK—Yn ioh briew shano phi kum u Thung ha ka smat ha ka hok, baroh baroh ki khyllung khynnah ha shnong ki ieid lut ia u. U nang ban pynrkhie, u kynthih u kynthak u smat bad u phulia biang por.

JRIAK—Nga don kawei ka jingsahnud te phi Jai ban ia leit la shai sha Bisei, hynrei lada ym leit ruh ym long ...

KYNJAI—Phi sah nud aïu ?

JRIAK—Phi te imat phim ju pyrkhat phi kmie...ka blang ka masi te kam pher ba dei ka por pyllait lan, ka kper ka phrah ruh shisngi arsngi ym pher ei ei...hynrei kumno ngin shu iehnoh ia ka iing, ha leh don u siar u dusmon ne u tamti-tamjat...?

KYNJAI—Ka dei, hynrei lada ym leit te la sngew sah pap te phi...

JRIAK—To ngin leit la ka leit...ka biang ki...ïa kato ka mar ngin leit buh ..

KYNJAI—Wow shisha....ka mar....hooid ka mar....Hynrei phi mut ban leit buh shano ?

JRIAK—phi shu kem ktien kyndit kyndit khlem da ap ïa ka jingpynshai te ngan ong kumno ?

KYNJAI—Map phi kpa, ka rukom kynthei te kum blap blap hi teng teng.

JRIAK—Ngin leit buh noh ha ïing ka Kyrhai...

KYNJAI—Hynrei kpa, kumba phi tip hi ngim da kwah eh ba ki briew kin tip ïa ka jingdon jong ngi...

JRIAK—Da sngap shuwa seh kmie, ngin leh kumne, ïa uto u khaw ba ngi la dung mynhinnin ngin thep noh hapoh ka Trop. Nangta ïa kato ka mar pat ngin shu thep buh rieh noh hapoh jong u khaw. Nganta ngin leit sha ka Kyrhai da kaba ong ïa ka ba kan pynpeit lem ïa u khaw ba ngin ïa leit sha Bisei. Phi tharai kin ïa bniah ne suba ei ei, ngam tharai phi. Khamtam ki dei kiba riewspah bad kim don por hi ruh ban bniah ïa ki kam jong ngi ki duk ki suk...Shuh shuh nga kham sngew shngaiñ ba kim ju ieh noh ïing kum ngi kiba rep ha riang

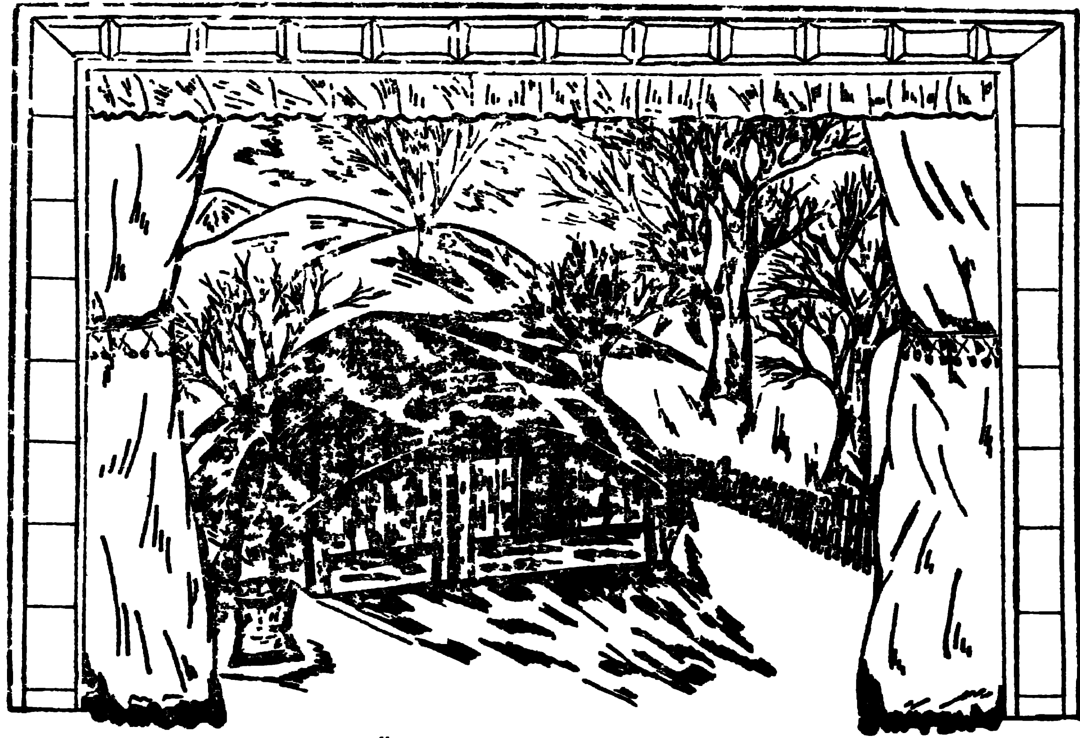
KYNJAI—Em phi kpa, ngam sngew suk jingmut ..Phim tharai kan kham bha ba ngin shu rah lang bad ngi sha Bisei ?... Wow nga sheptieng ïoh kumno kumno te phi.

JRIAK—Ka kham syier ban kit ha ka met keiñ ban.ïa kaba buh ha ïing jong ka Kyrhai.

KYNJAI—To kpa katba phi sngewbit...tangba....

JRIAK—Kam pher phi lada shu tharai sniew eh ruh ka bym long.. Ïa ngin bam ja noh bad ynda dep bam ngin sa thep noh ïa uto u khaw bad buhrieh ïa kato ka mar kumba la ong, nangta dang step lashai haba ngin mih artad ngin leit buh ha ïing ka Kyrhai.

(LAKUT)

KA ÏING KA KYRHAI—ACT II

ACT–II

(Scene–I)

U Lak u dang shong syaid sngi ha phyllaw ïing ka tnga jong u ka Kyrhai)

KYRHAI—(*Na poh ïing*) Ei Lak, Lak haw le jing jang hapoh ïing....hawle kloi.

(*Rung ka Kyrhai hapoh Stage*)

LAK—Nalor ba pha pyrta shnong, hawle hawle kloi, pha da tan sa da ka kti pat. ka kam aïu eh pha ?

KYRHAI—Rung rung shuwa hapoh ïing mia ong, ngan soh pynei.

(*Ki rung baroh arngut hapoh ïing*)

LAK–(*Rung ha stage marwei*)—Kumno ka lah ban long ? Kumno ?. kum kito raitoi ki lah ban don katto katto ? Ngam lah sngewthuh.

KYRHAI–(*Rung sa ka Kyrhai*)–Mia tip ne ïam nga la suba ka eiñ ka eiñ, haba u Jriak bid ka Kynjai ki wan buh ïa ka tow ka Trop. Ka khmat jong ki ka ei phiar bin ong ba ki wan ïa buh tang ïa u khaw. Te tip kumno heire nva kum peit bid ynda nga ktait ïa u khaw nga ïoh ei pynban ïa ka tow ka mar kaba nga la pynei ïa mia myntan Kumno Lak bin nang kbam ïa rew spah.......

LAK–Shi pha... yn nai... da pyrkhat kiba pli lehse ki kynshew ban bam tymmen.,..shish eh ka pap pha.

KYRHAI–Pap mia ong. Ka Kynjai bit u Jriak ki hok se mo ? ngam ngeit ngam ngeit, kat ka tow ba ngi ïoh ei myntan ? ngam ngeit mano bin ai ïa ki.

LAK Ngi pahuh la ka jong. Ynnai ïoh don ba lap.

KYRHAI—Wat tieng nga don hei ka buit, ïa hapoh ïing ngan batai (*Kyrhai ka rung hapah ïing*)—

LAK—Sa batai shibit ngan da leit donkam shuwa—kane te la dei ka jingrwai ki tymmen.
Ka spah ka khroh, hai wow ka phon

Mano ban lah shah, ban ym jem la ka mon
Hangta poi ka miet jingdum ngaiñ ka tap,
Mano ban ïathuh aïu step ka ap.

(Scene—II)

(*Rung ka Kynjai bad u Jriak*)

KYNJAI--Sngap se kpa, mano ban ngeit ïa ngi, ieh lah ka bym ong ei ei, nalor kata ngim don sakhi. Ïa ngin leit phai noh, nga sngew pher, wow nga ïohi biang ïa kato ka jingphohsniew ba shyrkhei kaba la pynduh thiah ia nga. Phim kynmaw shuh ba nga ïathuh ïa phi mynne mynba dang kynih u 'Yiar nyngkong, ïa noh phi, nga sngew pher kum ei re.

JRIAK—Shi phi te ...salei sa ba shu kylli ha leh ki shu ïa phulia, ïa ngin kylli la ka kylli

KYNJAI—Nga ong ba nga sngew pher te kpa, yn nai yn nai ïa ngin leit phai noh.

JRIAK—Shi phi....sngap, phi shu bud beit ïa nga....Ko kong Kyrhai, kong Kyrhai (*Ki rung artad hapoh ïing ka Kyrhai—Shiphang mih ka Kyrhai na la ïing ka mareh shabar ka Stage*)

(*Mih sa u Jriak bad ka Kynjai napoh ïing ka Kyrhai*)

JRIAK—Shish ngam poi pyrkhat ba kan sngew da kumno... Shano kumto ka la phet ?....

KYNJAI—Ale ngin ïa leit noh kpa—Ale ïoh nang pur ka ding mawshsmok.

JRIAK—Ïa phi, kaba la thaw jah te yn ïa ong shuh kumno.

(*Rung u Thar, u Rieng bod u Niak*)

THAR—Balei kumne thap ngap la kum ki wang shoh thah. Ho.... wat pat ïa leit....Ap ap lang ynda wan poi sa i hep Kyrhai....Ka pyrthei aïu kum kane !

JRIAK—Rangbah raid ba don burom, ngam sngewthuh phi ïa mut aiu ? Balei phi ïa poi shane bad la ka wait ka stieh ?

RIENG—Kaba dei me Jriak, ngi hynrei ngi dang ïa myllen ka ïa kilan met bad khalai wait mynta ka step........ Hynrei me la tip hi aïu me la leh haduh ba hap wan beh sa ka kynthei khynnah sha ngi, ban khot ban kbei step kumne.

(*Rung kynsan ka Kyrhai*)

KYRHAI—Wow nga la thaid hi ïar, ïa bishar hei ma phei ki rangbah Raid. Ngan ym suk da lei lei ruh, katne ka spah ka hajar nga don, ngan dang tuh sa ka jong mia khun ka Nongwei, bin da don khon roh to ngam tuh. Khon ktei ngam don tang ka la jong ngam lah bin bam, ngan tuh sa ka jong mia ? Ha ka jaka bin sngew nguh ba nga la ai jaka ba kin buh ïa u khaw ki kynnoh tuh pynban, kumnei hei wei la leh bha ïa ka Nongwei, Bishar ma phei wow ka jingjah burom.

(*Rung sa u Lak*)

LAK—Oh balei kumne.

KYRHAI—Sngap se kpa, ka ïa kynnoh tuh ïa ï. Phei sngew dei hei kpa kumba don spah ma ï ngin dang tuh sa na kinei ki rynjaiñ khlem sap ? Wow, wow ka pyrthei aïe kum kanei ? Ju ong hei ki man tymmian wat ju leh bha than ïa ki nongwei ïoh kin takor kylla ia phei. Ani ka ïa kynnoh tuh.

LAK—Lada rynjaiñ ruh ïoh ki don hi sieh la i jingkynshew ban bam tymmen... .tc.....

KYRHAI—Sngap mia, Mia roh u Nongwei hei shu donbok ba mia poi kha ha nga, hynrei miam don hok bin tuklar ïa kanei ka kam, mia dei tang u Pew shiling Ka nei ka kam ka dei tang ma ï ki trai raid.

JRIAK—Haw da ïa sngap lem ngan kren tang shi kyntien.

KYRHAI—Ngam sngap mia khun ka Nongwei ïano mia kynnoh tuh ?

THAR—To to sngap ngin da ïa pyrkhat.

RIENG—To to bih, pynthanda pynjai jai ynda ïa kren .. .... to kren me Jriak me ap pynban ïano ?

JRIAK—Haba wan shaw i kynum, ba ngin ïa leit sha ka jingkiew ïing jong i ha Bisei, ngi la buh noh ia u khaw ha ïing i kong Kyrhai bad hapoh uta u khaw

ngi la thep ïa ka ksiar kaba ngi la kynshew da kaba trei shitom, da kaba ïa bam shiteng kpoh tang ban ïoh ban bam tymmen namar kumba phi ïa tip hi, ngim ïa don khun. Hynrei mynhynnin janmiet ynda haba ngi wan phai bad leit shim ïa u khaw, ngi shem ba kata ka ksiar kam don shuh. Te ngi wan ban kylli ïa i kong Kyrhai... tang mar shu ï ï kylli i shu byrthen i shu phet khlem da sngap ïa ka kt en jong nga bad mynta kumne nga sngewthuh ba i la leit shaw pynban ïa phi ki Rangbah Raid na ka lympung khalai wait....ban bishar ïa ngi de....

KYRHAI—Wow ka jingnud phei ki rangbah phei ïa don ha ïing jong ï ha katow ka stiap Shyllong ha katow ba ka Kynjaï bid u Jriak ki wan kit u khaw ha ka trop, phim kynmaw ki ong ko kong Kyrhaï phin ïa ai jaka lem mo ngin io buh ïa une u khaw ba ngi hap ïa lait sha Bisci" Mia khlem ïa ong kumta ? Phei kynmaw ïïam rangbah ? Nga lei nga khlem da peit hei nga shu ong ïa u Thung ba un pynei jaka ïa ki ban buh ha kdong, mynta pat mia nud ïa kylla ktien Ha katow mia buh khaw mynta pat mia ong buh ksir ? Wow ka jingnud bin ym don sa phei ki Rangbah Raid te nga la shu rwa ei ï am ka spah bin hap ai ïa kinei ki Nongwei

THAR—Ka kam kaba eh.

RIENG—Kan jem artad shano u Thung ?

NIAK—Imat la dei u Thung, Hooid u Thung shano u don ?

KYRHAI—Ha leh tuh u Thung, namar dei u Thung ba u pynei ïa ka jaka bin buh ïa ka tow ka trop.

THAR—Ha khie ia wad ïa u Thung

JRIAK—Rangbah Raid bad nburom, wat ïa wad ïa u Thung, namar nga la kylli mynnin mynmiet hi, bad um tip ei ei, nalor kata u Thung u khlem ïohi ba nga thep ïa ka ksiar hapoh u khaw. bad u bapli u la smai ba u khlem da leh ïa kane ka kam, nalor kata dei u lok uba nga ieid eh. Nga tip ba u khlem shim.

THAR—Haba me tip ba u khlem shim, me dei ban tip ruh mano ba shim.

NIAK—Kaba dei kata, namar naduh ba dang khynnah ma ngi ruh ngi la ïa kynmaw ba ki jong i Kyrhai ki dei kiba biang nadong shadong, bad kim pat ju don kano

kano ka jingbudnam. Na kata ka daw kam shong nia satia ban kynnoh tuh ïa ki khlem ka sabut. Hynrei ki ktien jong u Jriak pat i mat ki thew ban kynnoh tuh ïa ki.

RIENG—Me i Jriak, la me sngewsih sngewbha ruh, ban kynnoh tuh ïa ki jong i Kyrhai te ym don hi ban ngeit ïa me. Shiban ki biang la ka jong, shiban pat ma ngi ki trai raid ngim ju don kiba khlem burom surom, kiba tuh ba thiem.

KYRHAI—Wow ban shoh sa ka khlam, da ka Nongwei ka kynnoh tuh ïa nga ka trai raid ngan yn suk. Phi dei bin lum ka dorbar raid ban bishar bid ai sajra ïa kinei ki Nongwei. bid dei ban beh shnong shi syndon ïa ki.

LAK—Ew phi kmie ym dei kumta. Kumno phi ynda bishar eh kat da ka dorbar raid sa ïa kane. Nalor kata uba pli u Jriak u ong ba u shu kylli bad u khlem da kynnoh tuh, haba kumta ym sngew shong nia ba ka dorbar raid kan beh shnong ïa ki bapli.

KYRHAI—Nga o g ïa mia wat tuklar ïa kanei, mia dei tang u Pew shiling miïam donhok eiñ eiñ roh ïam, bin ha ka dorbar raid ñiu lei tang bin ïuh kjat roh miam bit.

JRIAK—How sngap shi kyntien, ïa kaba ngan shah beh shnong ha kane ka raid jong phi te la bha ba ngan phet hi Dei tang ha kane ka raid nga shem la katta snem ba nga la leit poi sha kylleng ka ri, ba para Khasi ruh phi nud ban khot Nongwei tang namar ba um dei na ka jait Rumnong, Nengnong, Thangkhiew ne Lyngdoh. Dei tang kane ka raid ruh nga shem ba ïa uba poi kha ha ki trai raid, ki nud ban khot 'U Pew Shiling. Kine ar tylli ki daw kin sa pynjot bad pyntroiñ ïa kane ka raid.

THAR—Kat ïa ka Raid Nongkseh me nud ban kren kum kata ka ktien ? men mih noh shi syndon khun ka Nongwei. Mih na kane ka raid jong ngi.

KYNJAI—Ngiu mih, hynrei lada ka hok ka dang don ha kane ka raid, ki jingshisha kin sa paw. Naduh u Morshan na trai. naduh u Lyngdoh ba ha khlieh, kin sa kylla stong ha kawei ka sngi bad ka hok kan sa paw tyngkreiñ.

(LA KUT KA BYNTA II)

KA LYMPUNG DORBAR—ACT III

ACT—III

(Scene—I)

(Ha lympung dorbar)

(Rung u Basan Nongkseh)

BASAN—(*Marwei*)—Kita ki paid nongïasiat ki la wan......
I mat ki la jop biang ïa ki Nongumlong........Kitai tal
ki la mih halor lum... ....To ngan shu ap noh hangne
.......Ish. ka jingih kata ka phawar te hai hai......

(Ka sur phawar nabar stage)

A........la poi ha shinong la poi ha shinong, ban mastieh
ïa ka jingjop
La phoi ki Nongumlong, la matlieh ki rang kop sop
Hoi kiw. Shi shi shi shi ......
E ....

(Rung ïa shad artad ki Nongïasiat)

PAIDBAH—Shi shi shi ....Hoi....... Kiw
BASAN—Khublei rangbiria.... Khublei ïa phi Lyngdoh.
LYNGDOH—Phi ong alu, ngam sngew thuh ba khymwil
eh u paidbah.
BASAN—Ale shane ka liang ..... I bah Thung i don .....
Kyrdem ir ir khynraw ....
NONGOHSUR—A .. . La win ka khyndew ir la win ka
khyndew ir ba la jop ki Nongkiseh.
La btin da u mat ir, la kyllon ha jingïaleh.
PAIDBAH—Hoi...... Kiw....Shi Shi Shi,....,..
NONGPAH—E....... ....,..
LYNGDOH—Basan, phi ong alu ngam sngew thuh ?
BASAN—Shano u bah Thung ?
LYNGDOH—U khlem wan bad ngi mynta..!.....Phi wan
poi mynno Basan ?
BASAN—Mynne mynstep.
NONGOHSUR—A... ....Pei kai ko nongpeit kai, peit
kai ko nongpeit kai, ba kyrdem ki rangkynsai
Kular kaba janai Mei Hukum te ka la ai.

PAIDBAH—Hoi.......Kiw. Shi shi shi..........

NONGPAH—E... ... ...

NONGOHSUR—A... Langtylli te ïa u phong, lang tylli te ïa u phong u rishot ka dieng tiewsaw
Shu ang se hong tyng hong ba la phon la ka daw.

PAIDBAH—Hoi........Kiw, Shi shi shi........

LYNGDOH—Ïa noh khynraw, ïa ngin leit noh . .. Ngi la kam Basan ne phin wan lang noh bad ngi ?

BASAN—Ïa, nang ïa leit, nga ngan da leit wad shwa ïa u bah Thung. Khublei khynraw ïa nang ïa kam

(U Lyngdoh bad ki nongshad ïasiat baroh ki mih ïashad artad)

(Scene—II)

BASAN—(*marwei*)........... katba ka raid jong nga ka dang bang da ka shad ïa siat, ka jot ka para, dusmon u siar kin ym lah ïa ka... katno ka hok riti u longshwa, ngam lah ban thew. Tang da ka sur phawar ïasiat u lah ban tehsong ha ka jingïatylli, u lah ban pynkyndeh ïa u klongsnam ki rang, u lah ban pynum hin-lyhin ïa ka dohnud ki thei samla.....Nga sngew phylla balei u Bah Thung um don lang bad ki............O u tai u dang wan shane

THUNG—Khublei Basan.

BASAN—Khublei Bah Thung, phi dang wan lum ne kumne bad la ka wait prat.

THUNG—Hoh oh hoh oh Basan nga dang wan kumne hi...,

BASAN—Balei phi khlem leit ïasiat bah Thung, phi dang uba shongshit bha bad baroh baroh ki ju ïaroh ïa ka kti bad ka jingtbit oh sur jong phi.

THUNG—Ani ani Basan khublei Basan, nga pang ka dohnud : Basan rai rai, ka raid jong phi Basan, hu ngu hu ngu ha ngu ka raid jong phi.

BASAN—Balei bah Thung ? balei ka raid jong nga, balei ka 'pang ka dohnud jong phi ïathuh ha nga sieh bah Thung.

THUNG—Shi shi, rai rai ba pli 'ki lok ha ka duk ha khlem khun, ni ni, nga pang nud man ba nga ïaid na khmat ïing jong ki, wow wow la san ïingjah ka ïing, shane ki phot ym don ba tip.....!

BASAN—Bah Thung, nga la sngewthuh wat khuslai, phi kren shaphang u Jriak bad ka Kynjai ym dei ? Phi kwah tip shaphang jong ki ?

THUNG—Hoh oh hoh, phi tip shano ki don Basan ?

BASAN—Iathuh ia nga bah Thung, ki riewspah ne ki duk phi ki jong u Jriak bad ka Kynjai shwa ban wan shane sha Nongkseh.

THUNG—A Basan .. bapli u Jriak bad ka Kynjai kiba shempap, Hu ngu hu ngu kiba shempap

BASAN—Ki duk ne ki riewspah ?

THUNG—Mynba ki shong rep ha rud ka wah Jaliëng ki bit ki biang bha, hynrei naduh ba iap noh ka khun marwei jong ki ba kit ka umsaw, ki la die duh kat kaba don, bad ki phet shong bylla, shane....... bapli hu ngu hu ngu, hoh oh hoh oh dei kumta, dei kumta.

BASAN—Kat kaba phi iathuh ia nga dei kaba phi da thikna shisha bah Thung ?

THUNG—Hoh oh hoh oh, ngam tip shukor Basan, rai rai ngam nang ka thok ka shukor Basan Bapli ki lok........Hangno Basan phi la kynduh ia ki hu ngu hu ngu hangno phi lap ia ki.

BASAN—To bah Thung, sa kawei ngan kylli ia phi bad ngan sa jubab ia ka jingkylli jong phi.

THUNG—Hoh oh hoh oh kylli tang ba iathuh shano ki don.

BASAN—Phi ong ia nga, Rai rai ka raid jong nga balei ? ....Balei phi sngap ? Iathuh

THUNG—Yn nai Basan, ngam nud ngam nud iathuh, yn nai Basan wat kylli ia kata.

BASAN—Em phi dei ban iathuh, nga kwah ban tip.

THUNG—Map Basan map, phi hukum te ngan iathuh, ki khun ka raid Sawkur jong phi ki sngew ha nga mei palat, ki kren beiñ ia ngi ki bymdei ki sawkur, ki khot rai rai ngam iathuh, yn nai Basan,

BASAN—Pelt shane bah Thung, phi dei ban iathuh namar nga kheiñ ia phi u khun jong ka raid, nalor kata ka raid jong nga ka kdup ia baroh ki Khasi khara kiba don hapoh jong ka wat la kim dei ki Sawkur, hynrei lada ngam tip ia kaba nga dei ban tip, kumno kan jia ia ka raid Sawkur Nongkseh, khamtam ynda wan sah ki syiem ha kane ka pyrem ? Phi la iohi hi ba ka

ling syiem ka la dep, ka kharai ka Khyrdop la nang pynskhem bad kaba dang sah ka dei sa tang ka pung pynsum hati, te namar kata lathuh la nga keiñ ban pha, lathuh nga.........nga ruh ngan lathuh la phi shano ki don ki jong u Jriak bad ka Kynjai.

THUNG—Basan phi u syiem ka raid bad u bakhraw batri ka hima Shyllong, hoh oh hoh oh, phi u kynthem u kynjai ka raid Sawkur, phi u khlawait ka hima, katba phi dang don sha Bhoi hangne pat la mih ka 'tien sin 'tien rngop la uba poikha ha ki trai raid, rai rai rai ki ong ki 'Pew Shiling hoh oh hoh oh hoh oh, la ngi pat kiba wan bylla ne la kiba wan lew wan hat na kiwei pat ki shnat ki hima ki ong 'Nongwei' Rai rai, ka ka mynsiem ha nga mei khlem pep kan pynkhie thma ynda haba la wan sah ki syiem ha kane ka raid ... shi shi ka raibi kan patar la ka raid haduh ba kan da duh......map Basan map ba nga ong kumta

BASAN—Khublei shibun bah Thung nga la loh sngew la kata mynne ka sngi, te ngan sa pyrkhat la kane......, Hynrei mano ba sdang la kane ka 'tien sin 'tien rngop.

THUNG—Ngam da tip, hynrei nga sngew ki ong ba sdang i kong Kyrhai ha khmat ki Rangbah Raid hi......Mynta shano ki jong u 'Jriak bad i kong Kynjai, hoh oh hoh oh; lathuh noh.

BASAN—Mynta ka miet kin sa la poi ha kane ka shnong.. Nga la hukum la ki ban wan. Nga lap la ki ha Nongtluh bad ki la lathuh lut la baroh kaba la jia. Ka hokkan sa bishar, ym dei ma nga. Mynta khie leit pyntip lem maphi la u Sangot ong la u ba dei ka hukum jong nga ban pyrta shnong khnang ban la mih paidbah lashai mynstep ban la bishar la ka kam hakhmat jong ka dorbar raid pylluo. Manga ngan nang leit sha ling i kong Kyrhai, la noh namar la kem longreiñ,

(Ki la mih baroh arngut)

(Scene—III)

(Rung u Lak marwei)

LAK—Mynhynnin, ha ka sngi bishar kaba nyngkong
Mynhynnin, ka liem ka lup ym lah ban ong,
Mynhynnin, dorbar basan kam lah ban rai,
Mynhynnin, baroh ki ong, pyrkhat lashai.

(Rung u Niak, u Rieng, u Thar, u Lyngdoh, u Jriak, u Thung, ka Kyrhai, ka Kynjai etc. Ki shong ha la ki jaka).

LAK——*(U kren marwei)*—Ka step ka la poi, paidbah u la wan,
Mano u ban rem mano u ban ksan ?
Mynta dorbar blei kin rai khlem bakla
A sang sot, sangsot mai blei ïa nga.

BASAN—Ngan sdang noh ïa kane ka dorbar ban bishar ïa ka kam kaba ngim shym lah ban bishar pyndep mynhynnin ka sngi. Ha ka jingsngewthuh jong nga, kane ka kam ka long kaba jwat, lehse ngin ym lah ban bishar pyndep mynta ka sngi ruh, namar ym don sakhi ban pynshisha ba ka Kyrbai bad u Lak ki la ïa tuh ïa ka ksiar jong u Jriak bad ka Kynjai. Ki sai phla na ka liang ka kong Kyrhai, kata u Thar, u Rieng, bad u Niak, ki sakhi ba u Jriak u la leit buh ïa u khaw ym dei ïa ka ksiar, katba u sai phla na ka liang u Jriak bad ka Kynjai, kata u Thung, u sakhi ba ki joing u Jriak ki don khyndiat ka ksiar kat ka jingtip jong u mynba ki die duh ïa ka bri ka lum jong ki shuwa ban wan bylla ïshong shnong ha kane ka Raid sawkur jong ngi, hynrei mano ba tuh ïa kata ka ksïar ym lah ïoh ïa ka jingshisha.

NIAK—Basan, katkum ka rukom jong ka Raid hi kaba ngi ju leh ha kum kine ki jait kam ba khamjwat, nga sngew ba dei ban ong ïa u Lyngdoh ba un shu pynbam smai noh. Shim ïa une u klong bad u nam pliang, bad khot noh ïa ki arliang mamla ban bam smai. Hadien kata lada dang donkam ngin pynbam smai sa ïa ki sai phla.

JRIAK—Basan badonburom bad ka dorbar, ngam treh ban bam smai ne pynbam smai iano iano, namar nga la iathuh hakhmat ka dorbar, ba nga la buh ia ka ksiar ha u khaw uba nga leit buh ha ïing i kong Kyrhaj, hynrei ngam nud ban smai ba nga ïohi ïa i kong Kyrhai ne ïa u lak ba ki tuh ïa ka

RIENG—Te haba kumta la dei ban shu pynkut noh ïa ka jingbishar bad pynwai noh ïa ka dorbar.

THAR - Em, kam lah ban long, kat ïa kane ka jingpynjah burom da ki briew shi ngi ïa ka para jong nga, ka ïing ka kur jong nga, ïa kawei na ki kmie ka Raid kumno yn shu pynkut umdum ïa ka jingbishar. Ka dorbar blei ka dei ban da rai pat sa ïa ka jingpynjah burom khlem nongrim.

LAK—Basan badonburom bad ka Dorbar, nga ïa hap jingmut bad ka jingong u Rieng ban shu pynwai noh ïa kane ka dorbar, namar ym donkam jingbishar ei ei ruh em ïa ka jingjah jong kata ka ksiar haba u nongjah hi u khlem da kynnoh iano iano bad ba um treh ruh ban da pynbam smai, khnang ban shem pat ïa ka, kata ka mut ruh ba lada jah shisha ruh kan mat jah ei kumto, lane lada khlem jah ruh lehse ki shu bakla buh. Te pynwai noh ïa kane ka dorbar.

KYRHAI—Basan badon burom bid ka dorbar. Ha ka dorbar jong ï ym dei hok ïa u Nongwei ne u Pew shiling ban ai jingmut.

PAIDBAH—..........ha ha ha

BASAN—Balei phi ïa rkhie ....Sngap shuwa, naduh mynhynnin nga la ong ba kane ka dorbar kan bishar ïa ka kam bad ban wad ïa ka hok, namar kata ha kum kane ka dorbar blei, ym bit kren madei ne kren khyllung ban khot Pew shiling ne sin Nongwei ïa u para Khasi khara, ka long kaba sang bad kaba lah ban pynkhie thma. Phi ki rangbah sawkur to sneng to pyni hi ïa ka kur ba kin ym mlien shuh ban mih kum kane ka ktien sin ktien rngop, ba long kumba pynjot ïa lade. Hato bit ban sin ïa u sohpet u ksai ne u sohpet kha, u Pew shiling? U Thawlang blei un ïap rem da kane ka rukom sin, bad hato ah kan jia ïa ka Raid jong ngi lada ïap rem u Thawlang blei.

Hato ki khun Khasi khara ki dei ki Nongwei ha ka : Ki Khasi ? Kim dei ki kur ki kha ? Lada phim sngap ia kane ka jingpyni jong nga, ngim ban te ban pynwai ia kane ka dorbar, wat ia ki syiem ngan ym shah noh ia kane ka dorbar, wat ia ki syiem ngan ym shah ban wan shong wan sah ha kane ka Raid jong ngi, wat la ka ïing syiem ka la dep. Ïeh un sah ha Bisei. Namar ha ka jingmut jong phi te u ruh u dei u nongwei. Ngam don hok ban bitar ia phi, hynrei nga kwah tang ban shu pynkynmaw ia ka hok ba ki longshuwa jong ngi ki kdup ia baroh uba dei u khun Khasi. Horkit hordang wat ju ong shuh u Nongwei ne Pew shiling ia la u Para Khasi khara ne ïa la u kpa nongkha..........Mynta ngin iaid sha ka kam, *Kyrhai phi* kubur ïa ka jingong u Thar, ba phin dawa ba u *Jriak* bad ka Kynjai ki dei ban da pan map na phi hakhmat ka dorbar, lehse ba phi sngew jah burom ?

KYRHAI—Hooid.

BASAN—Hynrei ngi kum ka dorbar, ngi shem ba u Jriak bad ka Kynjai ki shu kylli kim pat kynnoh tuh ïa phi.

KYRHAI—Basan badonburom bid ka dorbar, nga sngew ka dei ka hok ïa nga bin dawa namar nalor ba nga leh bha ban ai jaka ïa ki ban buh ıa u khaw pynban nga shah kynnoh tuh, wat lada kim pat kynnoh pyrshah ïa nga ba nga tuh, hato ban pharep kulmar kam dei pyrshah ïa ka hok ?......

BASAN—To kata .. ....phi kum ka dorbar phi ia sngew ia ka jingdawa i Kong Kyrhai. Mynta ban pynban smai u Jriak um mynjur, te ngim lah ban pynbam smai jubor, hynrei ban shu pynwai noh kumto ruh. i kong Kyrhai im mynjur. Na kata ka daw ngam hanse ban pynbishar da ka synduk...... balei phi ia leh lyngngoh.. ,.ka synduk kan bishar.......kata ka dei ka rai.

THUNG—Ka synduk ? ....Rai rai, da ka synduk ? Haba u briew um lah ka synduk kan lah sieh ? wow ngam lah sngewthuh. Rai rai rai...

LYNGDOH—Wat ia jam ïa sngap ïa sngap ngan pynshai Baroh ngi long kıba donburom, ym shei ba uwei ruh na ngi uba don ha kane ka dorbar u bym don burom. Haba kumta, baroh kiba donburom ? kiba don burom suda, hynrei haba kiba don burom ki poi ha ka dum

ka lyngngoh, ki la dei ban pyndem noh ïa lade ha kata ka burom, namar ki long kiba don burom. To wat sngewpher ei ei lada nga ong ba u Basan u dei uba donburom, bad ka burom jong ka dorbar ka shong mynta ha ka jingstad jong u, namar baroh ngi long kiba donburom. Te ko khun ko hajar badonburom, u Basan u la pynkhreh ar tylli ki synduk hangthie ha trai riat Morshan, kine ki synduk ki dei ban poi ha kane ka dorbar khnang na ka bynta ka jingbishar, u Jriak bad ka Kynjai kin wan kit kawei, u Lak bad ka Kyrhai kin wan kit kawei. Khie leit bran bran kat ba kloi.

KYRHAI—Ale kloi Lak ïano pat mia ding ap ?

LAK—Ha khmat ki briew ruh pha da tan (*ki mïh baroh arngut*).

BASAN—Me Jriak bad phi Kynjai balei phim ïa leit noh ? Phi tieng ne ban kohnguh hukum ?

Balei phim leit bran bran kumba la bthah, phim ïoh ïa u Lak bad ka Kyrhai ba ki smat ki sting; Kumno phin pynshisha ba phi lum spah da ka hok lada phim pynpaw ïa ka jingsting jong phi.

JRIAK—Nga uba duk ngam don hok ban leit ryngkat bad kiba don ba-em, (*baroh ar ngut ki mih suki*)

BASAN—To ngin ïa bam kwai shuwa kat bym pat poi kita ki synduk.

THAR—Rieng, kumno u Basan un bishar da ki synduk, long hi ?

RIENG—Ngam sngewthuh phi, tangba une u Basan jong ngi te phi, la bun sien ba u pynpaw ïa la ka jingstad da ki kam har rukom.

NIAK—To stad katno katno ruh, ban pynbishar briew da ka synduk te ngam lah ban sngewthuh.

THUNG—How...kine ki rangbah Raid jong ngi te ki ïa ïoh khana aïu para maphi ?......Hoh oh hoh oh .....ai shun lem khyndiat ba la klet ka dabia shun.

NIAK—Shim beh Thung .... balei ki ïa slem ban pynpoi ïa kita ki synduk mo ? ...

THUNG—Ha o ha o ha o, jngai te kam da jngai tang ba riat phi........ha o ha o ba riat.

(Scene—IV)

KYRHAI BAD U LAK—(*Rung u Lak bad ka Kyrhai*)— Wow ko Basan, ka bishar ie kum ka nei iah, ban nym dei na u kpa te ï ym lah ïa kiew shuh phei ïa u thei u rit roh kane ka synduk Kane ka bishar te ka long ka jingleh ibeiñ ïa ki trai Raid.

THUNG - Hoh o hoh o hoh o ... U Lak te mynta u la dei u kpa hu o hu o hu o ym dei shuh u Pew shiling

BASAN—Kong Kyrhai, ha ka bishar baroh ngi long salonsar phi .. te balei phi jied da kane ka synduk kaba rit ?

KYRHAI—Phi ioh ei Basan, ï don hei la ka spah ka hajar bid ba ï ym dei re ki riew lalot spah, phi mut ï in kit da ka tew ka synduk heh kaba don bun ka spah seh ? Ïam, ï ym ju la lot ïa ka spah bymhok.

(*Rung u Jriak bad ka Kynjai*)

KYNJAI—La ïa poi kpa... wow nga thaid eh, nga shu kyrshan jubor.

BASAN—Thung, ïarap pynhiar lem ma me, pynhiar suki suki,... balei Jriak, balei me kit da kaba khia katne katne haduh ba me la ithaid ïan. Me mut ba don bun ka spah ha kane kaba kham heh ?

JRIAK—Basan badonburom, yn leh kumno, kiba la poi nyngkong ki la ïa jied da kaba sting, ngi kiba duk ngi dei ban kit da kaba sah wat la ka heh ne ka rit. Hynrei ko Basan bad phi ka dorbar, ngam sngewthuh ału phi thmu, shano phi thew, nalor ba nga la phet na ka raid jong phi, nga hap sa ha kane ka rukom bishar kaba da shitom bad sajia palat.

THAR—Dei mame hi keiñ ka daw jong kine ki jingjynjar bad jingjah burom. dei tang u riew sniew uba phet shnong ; uba hok shisha um ju tieng ïa ka shnong ka thaw ne ka dorbar blei.

JRIAK—Ngam shym tieng ïa ka dorbar blei, hynrei nga phet na ka dohnud basniew jong ki briew.

RIENG—Keiñ keiñ la paw te phi, ban da dei ba ï kong

Kyrhai i ba khwan spah te im la jied da ka synduk heh, khamtam haba ki ïoh ban jied nyngkong naba kata, kan khia katno eh kat ka jingkhlaiñ u Lak.

NIAK—Balei don spah se mo hapoh synduk ? Ngam tharai me.

BASAN—To to, ngin ïa bteng noh biang ïa ka kam, ïashong ïashong noh, ngin ïa sdang noh ïa ka bishar kaba kut ba wai.

THUNG—Rai rai, kumno kata ka bishar synduk.

BASAN—Thung shim une u lyngka, lied shuwa ïa kato ka synduk heh ba kan bishar.

THUNG—Am am trait, hooo ho ooho........sa nangne te la dep, trait.... hao hao oo kumto keiñ wow da u briew pleng.........shish nga da kynd t tyngeh. rai rai nga da kyndit da phi u kamar tymmen, phi shong lei hangne ?

BASAN—Ko Kamar, ïathuh ïa ngi aïu phi tip bad ïohsngew shaphang ki nongkit jong phi.

KAMAR—Basan bad phi kiba khraw ba sian ha khmat kane ka dorbar, nga la syier jan ïap haba nga iohs gew ïa u nongkit jong nga ba u ïeng na shiteng rïat, ba u da mut ban bret ïa kane ka synduk kaba nga shong. Nga ïohsngew ïa ka jingud mynsiem jylliew iong u bad u da ong, "Kat kane ka sohsat ka jynjar hapdeng ba ngi leh hok, ka bha ba ngin ïa ïap noh". Bad u la mut ban noh iap shisha sha riat hynrei donbok ba kawei ka kynthei kaba don lang bad u ka ïa kyrshan triang nadien bad ka da ong, "Wow kpa, wat leh kumta ïoh sang, namar dei ka hukum jong ka dorbar blei." Nangta nga ïohsngew ruh ïa ka jingkhroh jingkjor jyng i kaba i ong "Ai kan long katba long, ka hok kam ju ïap, u Blei hi un bishar ïa ka hok bad ka pap. Ngim dei ban klet ba ngi wan sha kane ka pyrthei ban kamai ïa ka hok."

BASAN—La biang; phi kiba khraw ba sian bad ka dorbar phi la ïohsngew da lade ïa ka jingkren ka synduk balei phi ïa leh lyngngoh ? balei Kyrhai phi tan ïa u Lak......bad ïa ka Kyrhai.......balei shu khie eriong kynsan kumne ? · Shano phin ïa phet, ka hok kan

bishar, ap shuwa ym pat kut......bah Thung lied noh sa ïa kato ka synduk rit ba ngin ïa peit don aïu hapoh.

THUNG—To Basan to...shuh shuh ngan sdang nangno. ... hao hao haoo, nangne, trak to to sa nangto .....*trak*.... sa phi Bania ? Hu ngu hu ngu hu ngu. ngan ym lied kloi te iap op mo ?....raï rai rai sakhrai Bania, sakhrai mo, ba la shong slem palat.

BASAN - Ko Bania ïathuh hakhmat ka dorbar aïu phi ïoh-sngew shaphang ki nongkit jong phi.

BANIA—Ko Basan, ko bakhraw basian ka raid ki sawkur Nongkseh, nga ïohsngew haba u nongkit jong nga u shongthait ha shiteng riat, ka kynthei kaba don lang bad u ka pyrta ka ong, "Ko Jriak Nongwei, mynta te men ym lait na u tangon u lymban." Bad ka tim ka ñiew artad ia u, nangta nga ïoh sngew ruh ba ka ong— "Peit shane Lak, men dawa ïa ka dorbar ba kan pyn-shitom jur ïa u Jriak bad ka Kynjai khnang ba kan ïa ïap kloi noh, bad yn ym don shuh mano mano ban dawa ïa kato ka ksiar kaba nga la buhrieh bad thep hapoh ruh halor tympan.

PAIDBAH—Ani Pleng... ..Khun ka Nongtuh.

BASAN -Wat pat ia khih win paidbah....da ap da ap.

LAK- Basan bad ka dorbar ba donburom, map map ym dei manga. dei ka tnga jong nga, ngan pynlait san syieng noh, ngan pynlait san shyieng noh.

BASAN -Sngap jar, ka synduk ka la bishar bad maphi kum ka dorbar phi la iohsngew, kumta nga tyrwa ïa ka rai hakhmat ka dorbar, u Lak bad ka Kyrhai ki la ia tuh lang ïa ka ksiar jong u Jriak bad ka Kynjai, ka long hi kumta namar la u Lak u khlem tuh pynban u len ïa ka jingshisha kaba u la tip· Phi ka dorbar phi ïa mynjur ïa kata ?

PAIDBAH—Ngi mynjur kaba dei hi kumta.

BASAN—Mynta pat, to ïa rai ka jingsaja aïu yn ai ïa kine ki arngut.

THAR—Basan ba donburom bad ka dorbar nga nguh nga dem nga ïam nga ud ha khmat jong phi bad hakhmat u Jriak bad i kong Kynjai, ba la ïa poi kat kane ka khlem raiñ ha ka ïing jong nga. Lada maphi ka dorbar,

u Jriak bad i kong Kynjai kin map bad kin ym ai sajia ïa ka para jong nga ka Kyrhai, ngan pynphai noh ïa ka ksiar jong phi bad ai shuh shuh sa saw shah.......Ah Jriak bad kong Kynjai pdiang ïa kane ka jingtyrwa, map ïa ka para jong nga.

JRIAK—Ngi la kloi ban map, bad ngim kwah saw shah hynrei ngi kwah tang lá ka jong.

BAROH—Em dei ban pdiang dei ban pdiang.

BASAN—Namar ba u Jriak bad i kong Kynjai ki la map sngewbha, ka dorbar ka pynskhem ba ki dei ban ioh saw shah ka ksiar nalor kaba ki la shah tuh. Ïa ka pyllait san shyieng pat, ngin ieh ha ki kur jong ka ba kin leh ïa kaba donkam· Ka dorbar ka la map ïa ka Kyrhai, halor ka nguh ka dem bad ka jingkular u hymmen jong ka u Thar.

THUNG - Jriak, hu, ni ni u Basan uba da stad shisha, hu ngu hu ngu, wow ka hok te ka hok, wat leit shuh sha Bhoi rai rai, wat leit wat leit ïoh khie rih pynban.

BASAN—Bah Thung, wat pat shad maphi, katkum ka rukom dustur ka Raid Nongkseh ka ïing i kong Kyrhai ka dei ban pynpoi mynta ar khra ka ïad um ban burom ïa ka Dorbar.

THUNG—Ho o hu o ngan leit shaw manga (*u Mih*).

LA KUT